

Društvo
Novo mesto

20_{LET}

Društvo Novo mesto – 20 let

Založilo in izdalo Društvo Novo mesto

Urednik Mitja Simič

Avtorji tekstov Tomaž Golob
Eva Simič
Tone Škerlj
Joža Miklič
Staša Vovk
Ivan Hrovatič
Marijan Lapajne
Marjan Ivan Moškon

Avtorji fotografij Igor Vidmar
Marijan Lapajne
Tomaž Levičar
Marjan Ivan Moškon
Tomaž Golob

Jezikovni pregled Nina Štampohar

Oblikovanje in prelom Tomaž Grdin, Jure Šuln

Naklada 300 izvodov

Novo mesto 2014

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

061.2(497.4Novo mesto)"1993/2013"
308(497.4Novo mesto)(082)

DRUŠTVO (Novo mesto)

Društvo Novo mesto : 20 let / [avtorji tekstov Tomaž Golob ... [et al.] ; urednik Mitja Simič ; avtorji fotografij Igor Vidmar ... et al.]. - Novo mesto : Društvo, 2014

ISBN 978-961-90882-5-8
1. Simič, Mitja 2. Golob, Tomaž, 11.2.1967-
271700224

vsebina

Tomaž Golob Dvajset let Društva Novo mesto	5
Eva Simič Kako smo ustanavljali naše društvo	9
Tone Škerlj Moji spomini na minulih 20 let	15
Joža Miklič Odnos do mesta	21
Staša Vovk Minilo je že dvajset let	27
Ivan Hrovatič Moje mesto	31
Marjan Ivan Moškon Glasila Društva Novo mesto	35
Marijan Lapajne Ali veš, meščan, svoj dolg?	41
Vidnejši in zaslužni člani	61
Eva Simič Kronika	73
Eva Simič Bibliografija Društva novo mesto	103

Tomaž Golob

predsednik Društva Novo mesto

Dvajset let Društva Novo mesto

Društvo Novo mesto praznuje dvajsetletnico svojega obstoja in delovanja. 18. novembra 1993 ga je ustanovila peščica Novomeščanov v iskreni skrbi za podobo in nadaljnji razvoj Novega mesta. Društvo je bilo 24. januarja 2014 vpisano v register društev in si vse od takrat v skladu s pravili društva prizadeva za trajnostni in z vsemi mestnimi deležniki usklajen kulturni, gospodarski, socialni in prostorski razvoj Novega mesta.

Društvo Novo mesto je bilo ustanovljeno v prvih poosamosvojitvenih letih, v času upravičenega nacionalnega ponosa in zanosa ter velikega pričakovanja samostojnega in boljšega življenja v lastni državi. Slovenija kot mlada država je bila na začetku uspešna tako doma kot v mednarodnem okolju: gospodarsko in politično se je postavila na svoje noge in postala mednarodno priznana. Sčasoma je postala članica vseh pomembnih mednarodnih teles in organizacij ter vse skupaj okronala z vstopom v Evropsko unijo. To je bil tudi čas velikih družbenih sprememb in prevrednotenja dotedanjih političnih, gospodarskih in socialnih praks delovanja, ki so se morale izraziti tudi v vse večjih pritiskih na mestno okolje, v povečani potrošniški naravnosti posameznika, v vedno večjem razkoraku med zgodovinsko tradicijo in identitetno kontinuiteto. Vse to je vodilo k bolečemu ter za našo državo in narod usodnemu razkroju osebne in družbene odgovornosti. Ustanovitelji Društva Novo mesto so se kaj kmalu zavedali, da kot

posamezniki ne morejo veliko storiti ne za svoj boljši danes in jutri ne mesta, katerega del so, in da se v svojih prizadevanjih tudi ne morejo povsem zanesti na pristojne službe in stroke. Rešitev so videli v organizirani civilni družbi, v društvu, ki se bo zavzemalo za urbane vrednote in zagovarjalo javni interes v razvojnih procesih mesta.

Knjižica, ki je pred vami, je svojevrstna slikovna in besedna retrospektiva delovanja Društva Novo mesto v zadnjih dvajsetih letih. Slikovito opisuje polpretekle družbene in prostorske pojave in spremembe v našem mestu, ki so jim poskušali slediti tudi članice in člani našega društva v vlogi aktivnih državljanov. To je bil čas, ko je imelo društvo vsaj en mandat v vsakokratnem sklicu Občinskega sveta Mestne občine Novo mesto in ko so posamezni člani društva pogosto že s svojim ugledom in besedo uspeli pridobiti marsikatero izboljšavo za naše mesto ali preprečiti škodljiv poseg. Seveda se je društvo ob tem soočalo tudi s trenutki nemoči, jeze in obupa, toda kljub občasnim slabim izkušnjam si je v dveh desetletjih svojega delovanja pridobilo ugled mestne oblasti in civilne družbe.

Časi prelomnih tranzicijskih dogodkov so mimo in tudi v Novem mestu smo v zadnjem desetletju priča poudarjenim globalizacijskim spremembam in postmodernim vrednotam sodobne družbe. Nekoč industrializacija, ki je številne odtrgala od njihovih korenin in jih pognala v mesta, danes pa vedno večja mobilnost, individualnost ter časovna in prostorska pestrost preživljanja delovnega in prostega časa pehaajo ljudi v odtujenost in izgubo identitete. Zahodna družba se sooča s hudo krizo, ki se kaže v izgubi smisla in idej, brezperspektivnosti, izgubi vsake tradicije, nepriznavanju avtoritet in v poudarjanju zgolj materialnih vrednot. Civilna družba zaradi oslabiljene vloge države in lokalnih skupnosti na področju upravljanja z okoljskimi, kulturnimi in človeškimi viri vedno bolj prevzema naloge in odgovornosti na področju dinamičnega usmerjanja sprememb z namenom, da se ob doslednem zagovarjanju javnega interesa prepreči zanemarjanje, propadanje, pretirano izrabo ali uničenje naravnih, kulturnih in družbenih virov v njihovih razvojnih procesih. Slovenske nevladne organizacije, med katerimi je tudi Društvo Novo mesto, se vedno bolj dejavno vključujejo v vsakodnevne družbene procese in sprejemajo svoj del odgovornosti

za današnje in prihodnje stanje naše družbe ter si pri svojem delu prizadevajo združevati procese modernizacije in globalizacije z nacionalnimi kulturnimi vrednotami.

Dvajset let Društva Novo mesto ni kratka doba. Skladno s sodobnimi družbenimi težnjami in potrebami se povezuje z društvi s podobnimi vrednotami in metodami delovanja. Eno od temeljnih poslanstev društva je že od vsega začetka varstvo okolja. Živimo v enem najbolj onesnaženih slovenskih mest. Zato ni naključno, da se društvo v zadnjem obdobju tej problematiki še posebej posveča. Društvo Novo mesto skupaj z Društvom za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto sodeluje v številnih evropskih projektih s področij okolja in zdravja prebivalcev, naša najnovejša prizadevanja pa želimo nadgraditi z registracijo društva v društvo v javnem interesu na področju varstva okolja. Razlogov je več. Tovrstnega društva, ki ima med drugim pravico sodelovati tudi pri izdaji okoljevarstvenih soglasij, v jugovzhodni regiji še ni. Novi status bo društvu omogočal projektno delo in kandidiranje za sredstva na raznih evropskih razpisih in razpisih pristojnega ministrstva, ob vse večji krizi pridobivanja sponzorskih sredstev pa bo društvo upravičeno tudi do pridobivanja sredstev iz naslova odstopljene dohodnine v višini 0,5 %. Časi, ko je društvo za mnoge svoje dejavnosti pridobivalo potrebna sredstva od novomeških podjetij, so dokončno minili, dohodki od članarine pa ne zadostujejo. Društvo Novo mesto se mora zato tudi finančno postaviti na svoje noge, še zlasti, ker bi v društvu radi še naprej opravljali tradicionalne naloge, zlasti publicistično dejavnost.

Članicam in članom Društva Novo mesto ter vsem, ki nas dobronamerno spremljate in podpirate, iskreno čestitam ob dvajsetletnici društva. Bodimo ponosni na prehojeno pot in si še naprej prizadevamo za nadaljnji razvoj društva. Vrednote, ki jih društvo goji in zagovarja, so naše skupne civilizacijske vrednote. Bodimo do njih odgovorni in spoštljivi, da bomo lahko družno prispevali k nadaljnjemu razvoju našega mesta in regije.

Eva Simič

Kako smo ustanavljali naše društvo

Prvo seme za ustanovitev našega društva je pravzaprav zasejal sin Mitja, ki je bil že sit mojega večnega pritoževanja nad tedanjo tovarno IMV, ki je s svojim nebrzdanim širjenjem vedno bolj ogrožala prebivalce Grma. Zaradi vsakodnevnega razstreljevanja terena so nam pokale hiše, zaradi izpustov iz lakirnice smo imeli polakirano zelenjavo, nad Šmihelom so speljali železnico, prestavili so strugo potoka Težke vode, nam zaprli cesto proti Gotni vasi in Regrči vasi, si prisvojili Grad Grm, zaprli pot proti Šmihelu in nas vedno bolj utesnjevali. Profesorju Janku Jarcu, bližnjemu sosedu IMV, je prekipelo in napisal je štiri strani dolgo protestno pismo, ki ga je podpisalo 173 prebivalcev iz petih ulic Grma, pa ni nič pomagalo.

Nekega dne, ko je bil na tapeti spet IMV, mi je Mitja v šali rekel: »Pa kaj samo jamraš, stori kaj. Ustanovite društvo za zaščito Grma. Več ljudi skupaj lahko naredi več kot en sam.« Stvari nisem vzela resno, vendar je ta misel tiho vrtala v meni, dokler ni malo pozneje po nekem predavanju v pogovoru z nekdanjim sošolcem Marjanom Moškonom beseda nanesla na probleme, ki jih imamo z IMV, in sem mu smeje povedala, kaj mi je dejal sin. Marjanu se ta zamisel ni zdela slaba in me je spodbudil, naj dobim še kakšnega somišljenika ter skličem sestanek. Pomislila sem na svoja dva ekološko usmerjena učenca, Janeza Penco in Andreja Bartlja. Bila sta takoj za to, da se dobimo in nekaj naredimo.

Industrijsko območje ob Gradu Grm

10. marca 1993 smo se res dobili pri meni doma na Gubčevi ulici. Bili smo štirje: Andrej Bartelj, Marjan Moškon, Janez Penca in jaz. Vsi smo bili za to, da ustanovimo društvo, ki bi si prizadevalo in se borilo za interese mesta, za njegov urejen videz ter zdravo življenje v njem. Določili smo tudi naše prve akcije: opozarjanje na onesnaževanje zraka iz lakirnice IMV, obnovitev poti od Grma do Šmihela in omejitev nezadržnega širjenja IMV. Sklenili smo tudi, da v naš pripravljalni odbor pritegnemo še odvetnika Toneta Škerlja, arhitekta Marjana Lapajneteta in ekonomista Staneta Škufco.

Prvo predsedstvo društva: Marjan Moškon, Tone Škerlj (predsednik) in Eva Simič (tajnica) na ustanovnem občnem zboru.

Na drugem sestanku 24. marca 1993 v Trdinovi sobi v Gostišču Breg se nam je že pridružil Stane Škufca, ki nam je ponudil prostor za nadaljnje sestanke v Zavarovalnici Tilia. Tone Škerlj in Marijan Lapajne, ki sta bila tudi voljna sodelovati, sta bila upravičeno odsotna. Glede lakirnice IMV smo dobili od vodstva informacijo, da bo ta kmalu zaprta, nova pa ne bo več spuščala v zrak ostanke lakov. Ostalo je še vprašanje hrupa, s čimer sta se še naprej ukvarjala Andrej Bartelj in Janez Penca. Govorili smo tudi o vzpostavitvi in vzdrževanju poti od Grma proti Šmihelu in problemu čiščenja okolice gradu Grm ter podprli prizadevanja za začetek delovanja TV Novo mesto na posebni frekvenci. Sprejeli smo tudi že pripravljene cilje in naloge društva ter sklenili, da društvo čim prej ustanovimo in k sodelovanju pritegnemo še nove ljudi.

Tretji sestanek pripravljalne skupine 14. aprila je že bil v Zavarovalnici Tilia. Bilo nas je samo pet, ostali trije, ki so v sodelovanje privolili (Marijan Lapajne, Staša Vovk in Andrej Švent), pa so se opravičili. Tone Škerlj je pripravil pregled zakona o društvih, na podlagi katerega smo sklenili, da ustanovimo društvo »Novo mesto 2000« s sedežem v Zavarovalnici Tilia. Dobiti moramo samo še predsednika in čim prej pripraviti ustanovni občni zbor.

Za četrti sestanek 27. maja 1993 v Zavarovalnici Tilia smo desetim predvidenim članom pripravljalne skupine poslali pisno vabilo. Prišlo

Marjan Moškon, Eva Simič in Janez Gabrijelčič na občnem zboru leta 2001

jih je osem, dva sta se opravičila. Na tem sestanku smo pregledali in dopolnili osnutek pravil društva, določili članarino in predvideli datum za ustanovni občni zbor. Za predsednika društva smo predlagali Toneta Škerlja, ki pa na sestanku ni bil prisoten in je pozneje to ponudbo odklonil. Tako smo morali prestaviti datum ustanovnega občnega zbora in nadaljevati z iskanjem kandidata za predsednika.

Na petem sestanku pripravljalne skupine 17. junija 1993 v Zavarovalnici Tilia smo predlagali novega kandidata za predsednika, tj. Andreja Šventa, vendar je tudi on to kandidaturo odklonil. Tako smo sklenili, da s svojimi dejavnostmi nadaljujemo jeseni in do tedaj skušamo dobiti pravega kandidata.

Vsa stvar je med poletjem malo zaspala, vendar smo se 13. oktobra 1993 šestič sešli kar pri meni na Gubčevi ulici in skušali spet prepričati Toneta Škerlja, da kot najbolj primeren meščan Novega mesta (pravnik z ugledom in politično neobremenjen) sprejme kandidaturo za predsednika društva. Tone se ni takoj odločil, ampak si je vzel 14 dni za premislek. Na tem sestanku smo bili tudi opozorjeni, da je Grad Grm naprodaj in da ga hočejo po kosih razprodati. Vsi smo si bili edini, da je treba grad rešiti pred razdrobitvijo in preprečiti neprimerno razprodajo (kar nam je pozneje tudi uspelo).

Na sedmem sestanku pripravljalne skupine 28. oktobra 1993 v Zavarovalnici Tilia se nam je pridružil še Matjaž Verbič. Zdaj nas je bilo brez Andreja Šventa spet osem. Najbolj pomembna stvar pa je bila, da smo končno dobili kandidata za predsednika društva – Tone Škerlj se je odločil, da sprejme kandidaturo. Zdaj je šlo zares. Treba je bilo pripraviti vse formalnosti v zvezi z ustanovitvijo društva in na ustanovni občni zbor povabiti vse ugledne meščane, ki bi se hoteli pridružiti društvu.

Zadnja dva sestanka pripravljalne skupine v ožji sestavi pred ustanovnim občnim zborom sta bila kar pri meni na Gubčevi ulici. Na osmem sestanku 10. novembra 1993 smo določili poslovnik in dnevni red, oblikovali seznam povabljenih in vabilo za ustanovni občni zbor ter končno določili čas in kraj zbora – 18. november 1993 ob 18.00 v sejni sobi Zavarovalnice Tilia. Na zadnjem (devetem) sestanku 16. novembra

Ustanovni občni zbor 18. novembra 1993

1993 pa smo v najožji sestavi dokončno oblikovali dnevni red zbora v skladu s poslovnikom in pripravili kandidatno listo za organe društva.

Končno je napočil veliki dan, 18. november 1993, dan ustanovitve našega društva, ki pa še ni imelo svojega imena. Prišlo je okoli 35 ljudi, sami znani Novomeščani pa tudi nekaj novinarjev. Imela sem čast, da sem začela zbor s pozdravnim nagovorom, v katerem sem uvodoma dejala, da naj bi na novo ustanovljeno društvo združevalo vse, ki se s srcem čutijo Novomeščani in ki jim ni vseeno, kakšno je naše mesto in kakšnega bomo pustili našim zanamcem. Med drugim pa sem še posebej poudarila, da bo to društvo politično neodvisno in strankarsko neopredeljeno (kar še vedno je). Nato smo izvolili delovno predsedstvo, ki ga je vodil Marjan Moškon, sprejeli poslovnik ter obravnavali in potrdili pripravljena pravila društva. Izvolili smo naslednje organe društva: predsednika (Tone Škerlj), tajnico (Eva Simič), blagajnika (Matjaž Verbič), člane upravnega odbora (Andrej Bartelj, Marijan Lapajne, Miha Japelj, Marjan Moškon, Janez Penca, Stane Škufca in Staša Vovk) ter člane nadzornega odbora (Janez Gabrijelčič, Vinko Manček in Andrej Švent). Nato smo se lotili glavnega problema – imena društva.

Bilo je kar nekaj predlogov, nazadnje smo se odločili za najbolj preprostejšega – Društvo Novo mesto.

13. decembra 1993 smo pri Sekretariatu za notranje zadeve občine Novo mesto vložili zahtevo za vpis Društva Novo mesto v register, 24. januarja 1994 pa je bila že izdana odločba o vpisu našega društva v Register društev pod št. 359. Tako je društvo lahko začelo izvajati vse svoje dejavnosti, ki so bile predvidene v njegovih pravilih.

V dvajsetih letih je društvo doživelo vzpone in padce, bilo zelo dejavno in uspešno (npr. pešpot od Grma do Regrče vasi), marsikdaj pa pri svojih prizadevanjih tudi neupoštevano in neuspešno (npr. Vagon v Kandiji), šestnajst let je društvo imelo tudi svoje predstavnike v občinskem svetu. Društvo je petnajst let vodil Tone Škerlj, sledil mu je Mitja Simič, leta 2013 pa smo dobili novega zelo dejavnega predsednika Tomaža Goloba, za katerega smo prepričani, da bo društvo uspešno vodil in mu še povečal ugled.

Tone Škerlj

Moji spomini na minulih 20 let

Društvo smo ustanovili »avtohtoni« Novomeščani, ki smo si že sicer prizadevali za izboljšanje kulturne podobe Novega mesta in življenja v njem. Tako smo opredelili dejavnost društva tudi v 1. členu pravil. Živeli smo in še živimo v mestu, ki se že od nekdaj razglaša za metropolo Dolenjske (v zadnjem času celo »jugovzhodne regije« Slovenije), pa z njegovo podobo nismo bili zadovoljni in smo jo želeli izboljšati. Nismo bili zadovoljni niti s kakovostjo življenja v našem mestu. Okolje in še posebej zrak v mestu sta bila onesnažena, deloma celo škodljiva za zdravje.

Tako smo najprej javno predlagali in zahtevali od onesnaževalcev, da prenehajo delovati na okolju neprijazen in škodljiv način, od mestne občine pa, da poskrbi za zdravo okolje in prijetnejši videz mesta. S tem prizadevanjem smo delno uspeli.

Novomeščane je že dolgo pred začetkom našega delovanja motil zanemarjen videz Narodnega doma. Društvo je ugotovilo, da je bilo v zemljiški knjigi vpisano Cestno podjetje kot njegov lastnik. Na našo pobudo ga je mestna občina pridobila v last in poskrbela za zavarovanje objekta, v katerega je zamakalo in je bil tudi sicer v razpadajočem stanju. To se je zgodilo ob koncu 20. in začetku 21. stoletja. Žal pa pozneje (ali točneje – zadnjih 11 let) občina niti kot lastnica ni storila

ničesar, da bi bil najstarejši narodni dom na območju zdajšnje države obnovljen. Na naša prizadevanja so le vsi kandidati za župana mestne občine pred vsemi lokalnimi volitvami v tem stoletju zagotavljali, da bo v primeru njihove izvolitve obnova narodnega doma njihova prednostna naloga. Po volitvah in izvolitvi pa so bile te obljube pozabljene. Vse to kljub temu, da sta leta 2002 mestna občina in Društvo Novo mesto ustanovila Ustanovo za obnovo in oživitev Narodnega doma, da se je ta konstituirala in zbrala nekaj denarja v ta namen.

Javna tribuna (1997), po kateri je lastništvo Narodnega doma prevzela mestna občina.

Odprt in še vedno nerešen problem je tranzitni promet skozi staro mestno jedro. Leta smo se trudili, da bi ga omejili. Kljub napovedim občinske uprave, da bo sledila našim predlogom (ko bo zgrajen še en most čez reko Krko), se to še do danes ni zgodilo, čeprav ima mesto poleg starega Kandijskega mosta še dva z večjo zmogljivostjo.

Promet na Glavnem trgu

Narodni dom

Tone Škerlj na odprtju pešpoti
od Grma do Šmihela (2001)

Društvo je dalo pobudo, da dobi Novo mesto sprehajalne poti, koristne za sprostitev in rekreacijo, pa tudi za peš povezave med posameznimi deli mesta. To idejo je občina deloma uresničila, zaradi zamenjave občinskih oblasti pa je vse ostalo na pol poti.

V mestu je kar nekaj stavb, katerih videz kvari celotno podobo posameznih sicer lepih delov mesta. Večkrat smo predlagali, da občina izkoristi zakonito pooblastilo, da zahteva od lastnikov takih zgradb, da jih uredijo. Čeprav bi občina lahko sprejela ustrezne ukrepe že od začetka leta 2008, se to še do danes ni zgodilo. Tako so stavbe, katerih posamezni deli dobesedno razpadajo, v vedno slabšem stanju. Sicer pa velja to tudi za stavbo Narodnega doma, ki je v občinski lasti.

Metropola Dolenjske ob začetku delovanja našega društva ni imela niti poklicnega gledališča niti škofije, čeprav obe ustanovi vsekakor dodatno povečujeta ugled mesta in kakovost življenja v njem. Za obe je dalo pobudo Društvo Novo mesto. Za ustanovitev gledališča je svoje prispevala tudi navzočnost društva v občinskem svetu. Zato smo lahko na ti dve pobudi ponosni. Prav tako pa ni mogoče zanemariti prizadevanj društva, da dobi mesto primeren prostor za novo univerzo. Delovanje v tej smeri je bilo uspešno, saj je občinski svet ob sprejemu

prostorskih aktov opredelil Drgančevje za kraj novega univerzitetnega kampusa.

Ne morem pa mimo nesrečnega posega na obali reke Krke v Kandiji oziroma zloglasnega »vagona«. Ko smo bili postavljeni pred dejstvo, da bo nekdo gradil na mestu nekdanje Vavžikove delavnice, smo odločno protestirali. Uveljavljali smo, da je prišlo v postopku izdaje gradbenega dovoljenja do kršitve Zakona o vodah in Prostorsko ureditvenih pogojev za staro mestno jedro, tj. tedaj veljavnih predpisov, ki so tako lokacijo in gradnjo izrecno onemogočali. Ministrstvu za okolje in prostor smo predlagali, da gradbeno dovoljenje odpravi (po nadzorstveni pravici), pa smo dobili odgovor, da so predpisi res kršeni, da pa to še ne zahteva odprave odločbe (!?). Uslužbenec občinske uprave se nam je le posmehoval, kaj pomeni ta stavba za Kandijo, pa videvamo vsak dan!

»Vagon« ob Krki

Tem, s katerimi smo se ukvarjali, je bilo seveda še veliko. V tem prispevku sem omenil le tiste, ki jih ocenjujem kot pomembnejše za mesto in Novomeščane. Prav pa je, da navedem tudi načine, ki smo jih uporabljali pri naših akcijah. Vrsto zadev je bilo treba delati na hitro.

Takrat so bili nujni neposredni stiki predsednika z županom ali s predstavniki podjetij in ustanov. Tega je bilo v zadnjem času odločno premalo. Kot predsednik društva sem te stike predlagal jaz, prihajalo pa je do pobud za srečanja tudi z druge strani. Kadar je bilo treba obširneje utemeljiti naše predloge ali zahteve, smo pošiljali pisne vloge, če pa smo želeli z našo pobudo seznaniti javnost, so bila v ta namen poslana odprta pisma. Vsakokratni svetnik društva je v občinskem svetu podajal svetniške pobude in vprašanja, organizirali pa smo tudi javne tribune, na katere smo vabili poleg članov tudi ostale meščane in predstavnike tistih, ki so bili za reševanje obravnavane teme odločilni.

Posebna in večja zalogaja za društvo sta bila dva simpozija in ob njih izdana zbornika. Leta 1996 je društvo organiziralo simpozij in izdalo zbornik z naslovom Mesto, vloga, pomen in razvoj Novega mesta v prihodnjem tisočletju, v letu 2000 pa simpozij in zbornik z naslovom Oblikovanje kulturnih ustanov in razvoj Novega mesta v kulturno središče Dolenjske. Obakrat je društvu uspelo privabiti k sodelovanju vrsto strokovnjakov s posameznih področij gospodarstva in kulture, ki uživajo ugled v Sloveniji in Evropi. Obe prireditvi in oba zbornika sta zahtevala ne le veliko organizacijskih naporov, ampak tudi veliko denarja. Organizacijo so izvedli člani upravnega odbora, za denarno pomoč pa smo se obrnili na podjetja, občino in posameznike, ki so nam velikodušno omogočili izvedbo vseh naših zamisli.

Svojih spominov pa ne morem in ne smem zaključiti, ne da bi poudaril, da so člani našega društva tudi številni Novomeščani, ki že dolgo živijo v Ljubljani. Ti so še vedno Novomeščani v pravem pomenu besede in z velikim zanimanjem spremljajo dogajanja v našem mestu ter jim pomenijo vsebine našega glasila Izziv povezavo z njim. Še vedno je občutil svoje novomeške korenine tudi Leon Štukelj, eden svetovno najbolj poznanih Slovencev, ki je bil častni član Društva Novo mesto.

Leon Štukelj

Ob naši desetletnici je tedanji župan društvu podelil priznanje mestne občine in v naš tedaj izdani spominski zbornik izrekel voščilo, ki ga je zaključil z besedami: »Društvu /.../ se /.../ zahvaljujem za prvih deset let delovanja, obenem pa ga pozivam, naj ohranja svoj izrazni način tudi v prihodnje, saj bo mesto s tem bolj zagotovo doseglo status trdne regionalne kulturne, izobraževalne in gospodarske prestolnice. Naj bo Društvo Novo mesto orožje Novega mesta proti vsem nesmisлом!« S temi besedami je dopolnil misel, izrečeno ob ustanovitvi društva: »Društvo naj bo slaba vest tistih, ki v tem mestu ne delajo dobro!«

Joža Miklič

Odnos do mesta

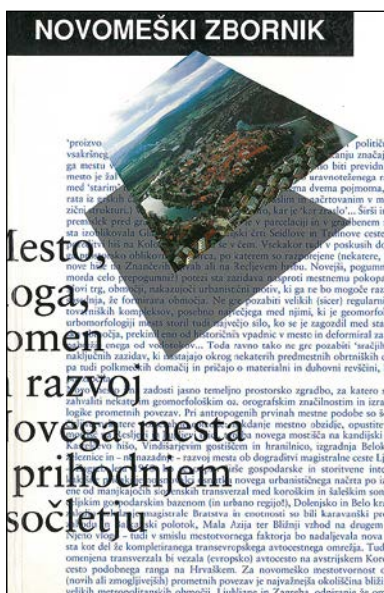
Svoj odnos do kraja bivanja oblikujemo v daljšem obdobju in postopoma, odvisno od poznavanja njegove preteklosti in zgodovine družin v njem, njegovih prednosti, priložnosti, slabosti in nevarnosti ter zaznavanju razvojnih gospodarskih in kulturnih možnosti. Naše zadovoljstvo se krepi, če je kraj v prijaznem, naravnem okolju, komunalno urejen in omogoča duhovno rast prebivalcev. S približno takim prepričanjem smo se prebivalci pripravljene povezovati, da sproti rešujemo skupne zadeve in skrbimo za kakovost življenja.

V Novem mestu je zaznati veliko naklonjenost mladih in starih do mesta, posebno do Glavnega trga ter mestnega jedra kot celote. Društva in nekatere ustanove s svojimi dejanji spodbujajo k razmišljanju in iskanju rešitev za izboljšanje bivalnih razmer. Večina prizadevanj sicer ostane le neuresničena želja zaradi nenehno praznega občinskega proračuna in pomanjkanja ljudi, ki bi bili sposobni uresničevati zamisli. V minulih dvajsetih letih smo si člani Društva Novo mesto v obstoječem sistemu upravljanja mesta in obstoječi zakonodaji prizadevali spremeniti in izboljšati njegov položaj ter pospešiti njegov razvoj.

Prve marketinške študije so se v društvu oblikovale leta 1994 z namenom, da se pripravi skupna tržna ponudba novomeških dejavnosti in s tem možnost dodatnega zaposlovanja. Ker društvo nima kapitala niti zaposlenih, je lahko vsa leta le načrtno spodbujalo pooblaščenno-

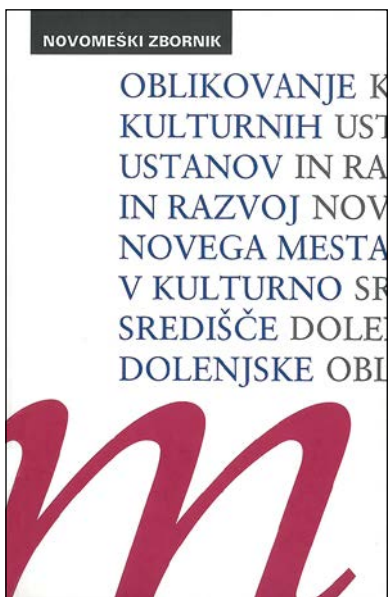
silce, da širijo trženje že doseženega v kulturi, gospodarstvu in znanosti, se zavzemalo za identifikacijo vrednot mesta, pomembnih za Slovence in za druge narode, za stalno prisotnost mesta v sredstvih javnega obveščanja v in izven države, za več množičnih prireditev, vzorno urejenost mesta, primerno rabo stavb in mestnega zemljišča ter zagotavljanje ustvarjalne kritike o pojavih in življenju mesta. Potrebna je nova ustanova za razvoj mesta Novo mesto, ki bi kot pozitiven »gospodarski lobi« postopoma omogočila organizirano zbiranje in vlaganje sredstev v marketing mesta, grajen na trgovskem interesu sodelujočih in v stalni povezavi z nacionalnim projektom Oživljanje kulturne podedbe starih mestnih jeder, cerkva in gradov na Slovenskem. Na teh izhodiščih je istega leta zaznana tudi potreba po nastajanju novih izobraževalnih ustanov, predvsem visokošolskih, z namenom, da se v Novem mestu ustanovi univerza z visoko kakovostjo študija.

Simpozij društva o vlogi in pomenu Novega mesta je leta 1996 oblikoval dokaj konkretne naloge pristojnih organov oblasti ter načrtovalcev in izvajalcev razvojnih programov mesta. Javnost je mnenja simpozija, predstavljena v zborniku, ocenila kot delovni pripomoček kapitalu in oblasti. Simpoziju so sledili pogovorni večeri, novi strokovni, predvsem prostorski, arhitekturni in ekonomski predlogi za rast mesta, njegovo urejenost in gospodarski razvoj, z njimi je soglašal tudi takratni župan, svetnika društva v občinskem svetu pa sta tudi opozarjala občinske svetnike. Prišle so volitve, nove oblasti so začenjale na novo in že dogovorjen načrt razvoja mesta je obstal. Celotne predloge, ki niso zahtevali veliko denarja, se ni dalo v celoti uresničiti. Nekaj časa je delovalo od društva predlagan mestni arhitekt, kronist mesta pa že ni bil deležen pozornosti. V danem po-

Prvi zbornik (1996)

litičnem sistemu in razporejenem kapitalu so šli predlogi simpozija v pozabo.

Drugi zbornik (2000)

Društvo je seveda nadaljevalo s svojimi prizadevanji. Leta 2000 je organiziralo novo strokovno srečanje o izobraževanju in kulturi ter v novem zborniku opozorilo na tradicionalnost in kontinuiteto tega delovanja v mestu. Šlo nam je za pospešitev procesa nastajanja univerze, za gradnjo univerzitetnega kampusa v Drgančevju, za ustanovitev poklicnega gledališča, škofijo in širitev funkcij mesta kot regionalnega središča slovenske Jugovzhodne regije. Tak razvojni trend mesta bi zahteval tudi ustanovitev zavoda za turizem in kakovostno turistično ponudbo s vključevanjem arheologije, strokovnih srečanj industrije in

večjo kulturno produkcijo. Društvo je po letu 1998 pogosto opozarjalo na javne razpise države in EU kot eno od možnosti za pridobivanje namenskih sredstev za zeleni razvoj mesta.

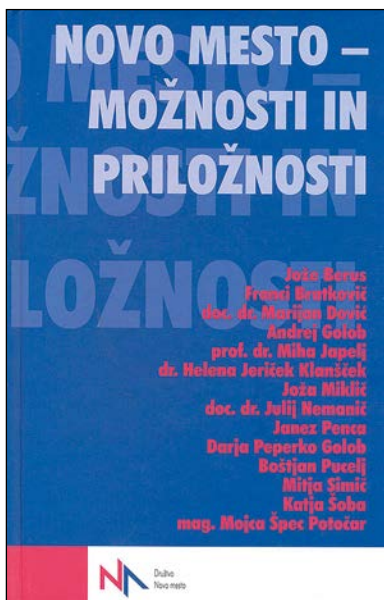
Po letu 2000 so razne oblike združevanja občanov v organizaciji društva več pozornosti namenjale staremu mestnemu jedru. Vsi udeleženci so vedno izražali željo po oživitvi mestnega jedra, kar je vsebinsko pomenilo dejavnosti za vračanje stanovalcev v staro mestno jedro, obnavljanje stavb, izločitev ali vsaj omejitve prometa skozi Glavni trg, pestrejšo kulturno ponudbo, nastajanje mestu prijazne trgovine in hitro gostinsko postrežbo. Za neverjetno obširno problematiko je takratni župan oblikoval projektni svet in celo pozval zainteresirane, da mu napišejo esej o Novem mestu. Videti je bilo, da se odnos do mesta izboljšuje, toda spet so bile volitve in morali smo začeti znova. Marsikomu je bilo vsega dovolj, pri nekaterih pa je spodbudilo upor-

nost. Nekaj dobrih člankov v Parku in Izzivu je dovolj jasno opozorilo zainteresirano javnost na posledice.

Svetnike občinskega sveta je društvo še naprej opozarjalo s kritiko letnih proračunov, v katerih so bile postavke za mesto praviloma izjemno skromne. Od njih je tudi vedno glasneje zahtevalo, da sprejmejo dolgoročen program razvoja Novega mesta, ki bo obvezujoč tudi za tiste, ki šele prihajajo na oblast. Preučevalo je tudi inštitut državljanske pobude, da bi mesto kot organizirana ustanova postalo pogajalec pri oblikovanju proračuna. Nastala je pobuda, da bi mesto pridobilo tak status na Dolenjskem, kot ga ima Ljubljana v državi. Poskus oblikovanja mestne oblasti je bila ustanovitev Gibanja za oživitev starega mestnega jedra, v katerega so se vključile tudi mestne krajevne skupnosti. Mestnemu občinskemu svetu je bil podan predlog, da se ustanovi Zavod za obnovo in razvoj Novega mesta, za izboljšanje odnosa do mesta pa je društvo tudi podpisalo Sporazum občine z nevladnimi organizacijami.

V delu društva bo posebno mesto ohranil projekt Novomeški ustvarjalci – zgodovina za prihodnost, pa ne samo zaradi izdaje knjižice, v kateri so nekateri preminuli ustvarjalci poimensko predstavljeni, pač pa predvsem zato, ker so avtorji poudarili potrebo po spodbujanju ustvarjalnosti kot agensu razvoja mesta. Okoli leta 2004 se je v državi že kar primerno uveljavil sistem financiranja na podlagi razpisov raznih evropskih skladov. Možnost pridobivanja teh sredstev je vezana na predhodna vlaganja v izdelavo projektov, zagotavljanje lastne udeležbe, najemanje posojil. Proces takega financiranja mora potekati prek za to registrirane ustanove, kar pa društvo ni. Iz gradiva, ki so ga avtorji v društvu pripravili, pa je le nastal neki učinek. Ustanovljen je bil Zavod za turizem, ki je pri sprejemanju svojega programa skoraj v celoti prevzel zamisli društva.

Društvo je v letu 2008 na novo zasnovalo svoj program dela glede na dejstvo, da z dotedanjim delom ni dosegalo zelenih rešitev. Organiziralo se je v projektne skupine in pozornost namenilo tudi prepoznavnosti mesta v medijih, krepitvi regionalnega pomena mesta, povezovanju s sorodnimi društvi in sodelovanju z mladimi. Na novo zasno-

Tretji zbornik (2010)

vana vsebinska orientacija društva je bila, da se pridobi čim več novih članov z novimi idejami na področju, ki so bile predmet obravnave v projektnih skupinah. Društvo je pravočasno opozorilo na jubilej mesta, to je 650-letnico ustanovitve, kot priložnost, da se kapital in oblast odločita za mestu potrebne naložbe in do jubilejne slovesnosti te tudi uresničijo.

Če odnos občinskega sveta in županov do mesta v teh dvajsetih letih ni bil vedno tak, kot so prebivalci mesta in člani Društva Novo mesto želeli, pa tega ne bi mogli reči za sodobne oblikovalce podo-

be in blagovne znamke Novega mesta. Tehnologi in menedžerji s tu proizvedenimi izdelki osvajajo svetovne trge, kot sami radi rečejo »od Lizbone do Vladivostoka«. Akademska sfera se uveljavlja zlasti v informacijski tehnologiji, sistemih kakovosti in strojništvu, s prvimi doktorji se krepi njena kakovost in ugled. Mesto ima vedno več ustvarjalcev, za katere ni treba graditi komunalne infrastrukture, dragih čistilnih naprav ali ščititi pred njimi reko Krko. Kulturna produkcija, na primer, doživlja neverjeten razcvet in v mednarodnem prostoru dobiva najvišja priznanja, posebno filmski ustvarjalci, gledališče, izpovedna umetniška fotografija, plesalci in literati pa tudi likovna dela. Novomeška glasbena scena je že v vrhu glasbene ustvarjalnosti v državi tako v zabavni glasbi kot v klasični. Arheologi so že ustvarili temelje za nastanek Arheološkega parka Novo mesto, pomembnega za območje celotne srednje Evrope. V državi vedno bolj prihaja do izraza ustvarjalnost novomeških arhitektov, oblikovalcev, geografov pa tudi pravnikov. Novomeščani pomembno vplivajo na razvoj nacionalnih ustanov, zlasti Narodne galerije, Univerze v Ljubljani in inštitutov Akademije znanosti in umetnosti. Klubska načrtna skrb za osebni razvoj športnikov in športnih ekip se mestu bogato obrestuje. Občudovanja vredni

so dosežki v kolesarstvu, košarki, atletiki, rokometu, namiznem tenisu in odbojki, v maratonu pa imamo tudi olimpijca. Res škoda, da župan ni imel dovolj podpore, da bi se Novo mesto vključilo v letošnje evropsko košarkarsko prvenstvo. Kot posebnost v novomeški ustvarjalnosti je treba omeniti poletne večere na Glavnem trgu in njihove organizatorje. In ne nazadnje, oglejmo si na spletu opisano ustvarjalno moč žensk v različnih poklicih, kar je tako lepo nanizal Tomaž Levičar.

Omenjeni in drugi ustvarjalci, ki že postajajo tudi delodajalci, njihovi mentorji, mecenji in sponzorji, omogočajo mestnemu prebivalstvu boljše življenjske pogoje in sredstva za nujne naložbe. Naklonimo jim več pozornosti, spodbujajmo jih in zagotovimo jim materialno osnovo za njihovo ustvarjalnost. Če bodo ostali tu, bodo slej ko prej v razvoj svoje dejavnosti vključili tudi staro mestno jedro in njegove dragotine.

Morda smo včasih preveč zagnani, preveč občutljivi in premalo dovzetni za prednostne naloge. Društvo in vsi, ki nam je mesto drago, želimo v čim krajšem času ustvariti čim več. Toda za uresničitev katere koli zamisli morajo dozoreti pogoji. V zdajšnjem sistemu gospodarjenja so še vedno v prednosti kanalizacijski vodi, CEROD, asfaltiranje stezic po Trški gori in podobne naložbe. Naložbe v storitve se bodo še dolgo odlašale, saj se najbrž sliši neumno, če bi občinski svet zaprosili za sredstva za gradnjo filmskih ateljejev v Novem mestu ali za naložbo v filharmonijo in podobno, čeprav imamo tu veliko tovrstne ustvarjalne moči, za katero je zainteresiran svetovni trg. Da navedeno drži, je mnogo dokazov, med njimi nezgrajeno univerzitetno središče, odpor do nove športne dvorane in še mnogo drugega. Nenehno opozarjamo na probleme in posredujmo predloge, le tako bodo ti lahko nekoč upoštevani in rešeni.

Staša Vovk

Minilo je že dvajset let

Dvajset let ni malo, v tej starosti mladenke in mladeniči že razmišljajo o samostojnem življenju. Pri društvih pa ni tako. Takrat že marsikateri od članov brska po spominu in razmišlja, da je čas zapisati vsaj nekaj spominov, da ne bosta vse delo in trud odšla v pozabo. Zakaj smo spoznali, da potrebujemo društvo – in ga tudi ustanovili, na kaj bomo opozarjali, kaj bomo branili in kaj podpirali ter kaj bomo poizkušali preprečiti. Ne vem, koliko nas je bilo na začetku, vem pa, da smo vsi imeli radi naše mesto, da smo se zavedali njegove lepote, vrednot in naše dolžnosti, da opozarjamo in poizkusimo preprečiti zanemarjanje in počasno propadanje starega mestnega jedra in uničevanje zdravega okolja. Verjamem, ali pa vsaj upam, da je še danes tako. Da se zavedamo, da so srednjeveški Glavni trg, ki je največji te vrste v naši državi, in najbližja okolica mestnega jedra ter Marof z izkopaninami tisti, ki bodo privabljala turiste v goste, mi pa jim bomo vse to s ponosom predstavljali. Da bi bilo zares tako, se je naše društvo trudilo, opozarjalo, predlagalo, prosilo vseh dvajset let.

Že tri leta po ustanovitvi društva je pripravilo in izvedlo simpozij z naslovom Mesto, vloga, pomen in razvoj Novega mesta v prihodnjem tisočletju in izdalo zbornik z istim naslovom. Enaindvajset avtorjev, večina živečih ali rojenih v Novem mestu, je pogledalo v preteklost in takratno sedanjost ter iskalo in predlagalo pot v prihodnost našega

mesta. Veliko časa, znanja, spoštovanja, pripadnosti in skrbi za dobro našega mesta so nam dali: Stane Granda, Janez Gabrijelčič, Joža Miklič, Bogomir Kovač, Marjan Osolnik, Darinka Miklavčič, Jože Gričar, Julij Nemanič, Vlado Petrovič, Miha Japelj, Janez Usenik, Jovo Grobovšek, Andrej Smrekar, Marjan Ravbar, Vladimir Braco Mušič, Marijan Lapajne, Vlado Starič, Simo Gogič, Branko Vlašič in Andrej Mamilovič. Ne vem pa, koliko so ta naš zbornik uporabljali tisti, ki so bili in so odgovorni za dobro našega mesta.

Naslednji zbornik je naše društvo izdalo leta 2000 po simpoziju z naslovom Oblikovanje kulturnih ustanov in razvoj Novega mesta v kulturno središče Dolenjske z enakim naslovom. Enajst avtorjev je v tem zborniku pisalo o kulturnem dogajanju v preteklosti ter oblikovanju in ustanavljanju kulturnih ustanov do leta 2000. In kakor je svoj prispevek poimenoval zgodovinar Stane Granda, Skozi preteklost v sedanost in prihodnost, se je v nadaljnjih trinajstih letih res zgodilo nekaj dobrih in potrebnih stvari in naše društvo se je za vsako od njih potrudilo. Knjižnica Mirana Jarca je dolga leta čakala na vse bolj nujno potrebne nove prostore in jih je v velikem in zanimivem prizidku le dobila. Žal pa vsa dela do danes še niso končana. Novo mesto, ki je prvo v Sloveniji 6. januarja 1848 v slovenskem jeziku uprizorilo Linhartovo delo Matiček se ženi in je imelo zelo dobro amatersko gledališče vse do sezone 1984/85, je po dolgih letih predlogov, prošenj in obljub le dobilo poklicno gledališče z imenom Anton Podbevšek Teater, ki je decembra leta 2013 postavilo na oder že svojo 35. premiero.

V začetku leta 2013 je društvo opozorilo meščane in Mestno občino, da bo Novo mesto leta 2015 staro 650 let. To smo storili zato, da bi mestna oblast pravočasno začela mesto pripravljati na praznovanje tako lepega in spoštovanja vrednega rojstnega dne mesta, za katerega je dolžna skrbeti. Dve leti

Vodnik po mestnem jedru (2008)

ni dovolj, da bi nadomestili vse, kar smo nekaj deset let nazaj zamudili. Je pa dovolj časa, da vsaj tisto, kar je nujno, da bo podoba starega mestnega jedra videti vsaj malo manj zanemarjena, če že ne more biti lepša in bolj zdrava, kakor se vidi v majhni, zato pa lepi in uporabni knjižici z naslovom Novomeški ustvarjalci – zgodovina za prihodnost. To je ime širšega projekta, ki ga je društvo predstavilo občini, ta pa nam je obljubila podporo in pomoč. Projekt je predvidel tri knjižice. Prva bi bila vodič po starem mestnem jedru, druga po mestnem obroču izven obzidja po Seidlovi cesti na Marof in proti Ločni, čez most v Kandijo, na Grm in v Žabjo vas. Tretja knjižica pa bi predstavila in opozorila na naše gospodarstvo in nove dele mesta. Tako bi lahko predstavili vse novomeške ustvarjalce in za mesto zelo pomembne osebnosti. Žal pa občina obljube ni uresničila in tako smo z razumevanjem in podporo tovarne zdravil Krka izdali samo eno knjižico.

Naj bo dovolj. Je že tako, da ko napišeš nekaj kratkega in jedrnatega, lahko tudi kaj ali koga pozabiš, če je pa napisano na dolgo, se kaj lahko zgodi, da tega nekdo ne bo prebral, ker je predolgo. Društvo Novo mesto pa še naprej ostaja društvo, ki niti ne gradi in niti ne ruši, lahko pa opozarja, če drugi tega ne počno, tako kot bi morali.

Ivan Hrovatič

Moje mesto

Med sedem gričev, kakor mesto Rim,
si se razraslo moje lepo mesto,
ne morem te sicer primerjat' z njim,
a tvojih let že petdeset in šeststo
zadošča, da ti pojem, te slavim.

Med tvoje griče reka Krka vije,
široka, mirna tebi se dobrika
in se ti kaže kot zrcalna slika,
na jezu poje večne melodije.

Med reko in obzidjem so zgradili
do hiše hišo z ozkimi prehodi,
osrednji trg pripadal je gospodi,
le dva vhoda v mesto dopustili.

Nadloge so pestile moje mesto:
požari, vojne vihre in potresi.
A po načelu: nase se zanesi,
si vedno se postavilo na noge.

Ko so se z leti počutili varne,
so zid podrl in gradili preko,
na novo večkrat premostili reko,
zgradili hiše, ulice, tovarne.

Rodovi davni, ki so tod živeli,
pustili so sledi v zemljo skrite:
posodje in opremo ter nakite.
Arheologi so jih našli, oživelili.

V knjigah berem: o sledih davnine,
o tistem, kar je zbrano v muzeju,
kaj si doživljalo v enobeju,
kaj so mejniki tvoje zgodovine,
kaj vse so dali nam možje pomladi,
kako olimpijonek telovadi,
kaj so prinesli mestu frančiškani,
kdo so bili pomembnejši meščani,
kako so narodno zavest budili,
kako tovarne nove so gradili,
kako o Krki pel je pesnik Kette,
kako Trdina je opisal kmete.

Najnižji grič Kapitelj dominira
nad mestom v značilni panorami
na sliki in v turistični reklami,
zvonik vrh griča v nebo prodira.

Na trgu je utripalo življenje
takrat, ko so ljudje še peš hodili,
utrip ubili so avtomobili,
zdaj je utrip le njihovo cviljenje.

Z grenkobo gledam mestne grdobije:
kako ob Rotovžu cveti fasada,
na Novem trgu hišo, ki razpada,
Sokolski dom – propadajočo doto,
na desnem bregu kandijsko sramoto,
kako so mrtve imenitne hiše,
kako po tuje na fasadah piše,
kako se stranke za prestiž borijo,
kako le zase, ne za mesto, poskrbijo.

Še vedno upam, da bo kdaj drugače,
da bodo tisti, na oblast izbrani,
si končno že oblekli prave hlače;
saj to zahtevamo Novomeščani!

Še dobro, da nobeden ni za večno,
zato ti kličem: moje mesto, srečno!

Marjan Ivan Moškon

Glasila Društva Novo mesto

POROČEVALEC

Še isti dan, tj. v torek, 25. januarja 1994, ko je novomeški občinski urad sporočil predsedniku Tonetu Škerljju, da so naše društvo vpisali v register, je izšla prva številka POROČEVALCA članov Društva Novo mesto. V okvirčku na vrhu strani je pisalo: »*To pomeni, da lahko društvo razen sestankovanja sproži tudi druge dejavnosti, predvidene v pravilih. Če je že »porod« društva trajal skoraj leto dni, bi bilo prav, da zdaj delo toliko hitreje steče ...*«

Po devetih pripravljalnih sestankih za ustanovitev je društvo končno zaživelo na ustanovnem zboru društva v četrtek, 18. novembra 1993, in ko je upravni odbor na svoji prvi seji čez teden dni sprejel usmeritve za delo, ki smo jih seveda v celoti objavili v tej prvi številki Poročevalca. Dobivali so ga vsi člani društva po pošti, zato smo jih lahko z njim povabili na skupni sestanek v Zavarovalnico Tilia in predstavili vrsto pobud, ki naj bi jih na tem prvem sestanku obravnavali. Tako je naše skromno glasilo začelo uresničevati svojo vlogo obveščevalca, spodbujevalca, predstavljalca mestnih potreb in zagat ter povezoval-

ca članov društva. Urejal in oblikoval ga je Marjan Moškon. Prispevke so postavili in časopis na eni strani lista A4 prijazno razmnožili pri Dolenjskem listu.

Poročevalec je v letu 1994 izšel petkrat, leta 1995 dvakrat, leta 1996 tudi dvakrat in leta 1997 enkrat. Vanj so pisali predsednik Tone Škerlj, tajnica Eva Simič, Marjan Moškon, Joža Miklič, Janez Penca, Danilo Breščak in drugi, ki pa se na žalost niso vedno podpisali.

V drugi številki glasila smo objavili poročilo o pestrem delu društva zadnja dva meseca, v tretji pa objavili prispevek o novomeškem prometu in povabilo na javno tribuno, na kateri naj bi obravnavali nemožne tovrstne razmere v mestu. V četrti smo v javnem pismu upravnega odbora društva pisali o razprodaji grajskega sklopa Grm in nameravani gradnji velodroma v neposredni bližini Srednje tehniške in zdravstvene šole v Šmihelu.

V peti številki poročevalca smo predstavili kandidatno listo društva na lokalnih volitvah s Tonetom Škerljem kot neodvisnim kandidatom za občinskega svetnika, v šesti, 10. marca 1995, pa poročilo o delu društva v zadnjih treh mesecih in znak društva, ki ga je oblikoval Peter Simič. V sedmi številki smo napovedali simpozij *Mesto, vloga in pomen Novega mesta*, z vsebino in organizacijo pa smo se potem ukvarjali v naslednjih dveh številkah in 3. aprila 1997 v desetem (zadnjem) Poročevalcu sporočili bralcem, kam nas uspešen simpozij usmerja.

Poročevalec je svojo nalogo v Društvu Novo mesto nedvomno dostojno izpolnil, zakaj so morala potem miniti kar štiri leta, da smo spet dobili svoje društveno glasilo IZZIV, pa težko sodim.

IZZIV

Naš bolj »zaresen« časopis je zagledal luč sveta 8. marca 2001 pred skoraj trinajstimi leti. Na predlog Mihe Japlja smo mu dali ime Izziv. Izzival naj bi vse, ki dobro mislijo in po svojih najboljših močeh sodelujejo ter prispevajo k bolj urejenemu mestu, lepši okolici in boljšim od-

Notranje glasilo Društva Novo mesto * Izhaja štirikrat na leto: marca, junija, septembra in decembra
Urednik: Tone Gošnik * Oblikovalec: Marjan Moškon
Računalniški stavek in prelom: Marko Gošnik
Filmi: ŠPES GRAFIKA * Tisk: TISKARSTVO OPARA
Uredništvo: IZZIV, Cesarjeva 30, 8000 NOVO MESTO
Rokopisov in fotografij ne vračamo

izziv

Novo mesto, 8. marca 2001

Leto I., številka 1

Kaj naj bo v obnovljenem Narodnem domu?

Zaradi izjemnega kulturnega in zgodovinskega pomena novomeškega Narodnega doma in vse hitrejšega grozečega propadanja sta Mestna občina Novo mesto in Društvo Novo mesto sklenila dogovor o ustanovitvi fundacije za rešitev Narodnega doma.

Ceprav izročilo nekaterja določitev namembnosti. Želita občina in društvo glede na drugačne zahteve, kot so veljale pred 120-imi leti, prislunhiti mnenju meščanov, kaj pričakujejo

Društvo Novo mesto si prizadeva, da bi bilo življenje v dolenski metropoli prijetno ali pa vsaj znosno. Promet, ki teče skozi mestno jedro, je nedvomno eden izmed skrajno motečih dejavnikov, stara mestna poslopja, ki brez pravega življenja v njih počasi hiraljo, napovedujejo nezadržno umiranje starega Novega mesta. Prva lastovka pa je vendarle tu: župan Mestne občine dr. Anton Starc in predsednik Društva Novo mesto Tone Škerlj sta v ponedeljek podpisala Pismo o nameri ... o kakšni pa na 2. strani današnjega IZZIVA! (Foto: Marko Klinc)

S podpisom Pisma o nameri smo v prvem snopiču prvega letnika napovedali oživitve Narodnega doma.

nosom med meščani. Izhajal naj bi štirikrat na leto kot notranje glasilo Društva Novo mesto.

Urednik je postal Tone Gošnik, oblikovalec Marjan Moškon, računalniški stavek in prelom pa smo zaupali študentu Marku Gošniku. Za izdelavo filmov so poskrbeli v Špes grafiki v Žabji vasi, za tisk pa pri Tiskarstvu Opara na Malem Slatniku. Izziv je od vsega začetka izhajal v formatu B4 in v barvnem tisku običajno na štirih pa tudi na šestih in osmih straneh.

V tretjem letniku je uredništvo in delno tudi oblikovanje Izziva prevzel Tomaž Levičar, oblikovanje delno Marjan Moškon, za filme so še vedno skrbeli v Špes grafiki, tiskala pa sta ga izmenoma Utrip, d. o. o., v Brežicah in Tiskarstvo Opara. V osmem letniku je začel naš časopis redno urejati in oblikovati Marjan Moškon, računalniški prelom in plošče za tisk so naredili v Grafiki Tomi, tiskali pa smo pri Opari.

Naklada je bila odvisna od števila članov in morebitnih propagandnih potreb, na primer pred volitvami, in se je sukala do 350 izvodov. Do

pisanja tega prispevka je izšlo 37 snopičev. Razen osmih snopičev letnikov od III. do VII. so besedila I. in II. letnika digitalizirana in objavljena na spletni strani Društva Novo mesto pod geslom *natisnili smo* <http://www.drustvo-novo-mesto.si/>, prav tam pa pozneje tudi vsi barvni snopiči od VIII. do XII. letnika s slikami vred.

V prvem snopiču prvega letnika smo se na šestih straneh navdušeno lotili vseh nujnih zadev, pod sliko na naslovni strani pa je pisalo, da sta župan Mestne občine Novo mesto Tone Starc in predsednik Društva Novo mesto Tone Škerlj podpisala Pismo o dobri nameri za oživitve Narodnega doma na Sokolski ulici v Novem mestu. Razen o prometnih zagatah smo pisali tudi v Ljubljano proti krivični poslanski volilni geometriji, zaradi katere smo Dolenjci in Belokranjci še danes ogoljufani.

V drugem snopiču smo junija 2001 objavili Odprto pismo Društva Novo mesto o predlogih z javne tribune, ki smo jo pripravili maja v

predstavniki javnih občil. Bilo nas je nekaj več kot 60. Po uvodnih mislih in predlogih, ki jih je predstavila članica društva Ježa Miklič (glej str. 4), se je razvila živahna razprava. Udeleženci tribune so iskali vzroke za zamiranje mestnega jedra in ponudili nekaj zanimivih predlogov, kako ga oživiti in kako rešiti prometne zagate v mestu. Več o tem lahko preberete v današnjem Izstvu.

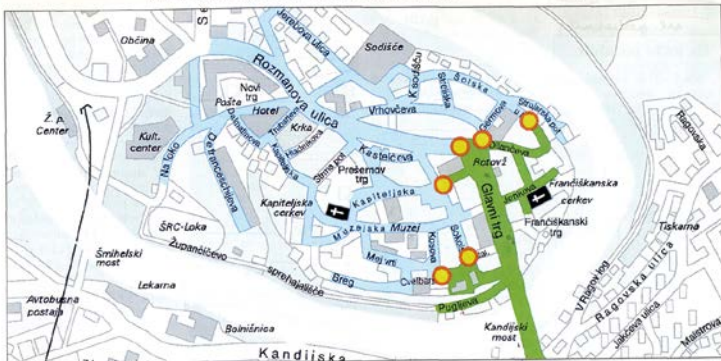
E.S.

Odprto pismo Društva Nov

Zapora prometa skozi staro mestno jedro - Olajšati življenje in poslovanje meščanov na okljuku Krke - Največ pričakujemo od mestnega županstva in svetnikov občinskega sveta

Po razpravi o usodi mestnega jedra na majski javni tribuni našega društva v Hotelu Krka je predsednik Tone Škerlj pripravil zapis predlogov in ga predložil Upravnemu odboru v dopolnitev. Odbor je na seji 22. maja sklenil, naj predsednik pošlje ta zapis kot odprto pismo tistim, ki lahko in morajo prispevati k oživitvi mestnega jedra po službeni dolžnosti, kot tudi tistim z dobro voljo in zavestjo pripadnosti mestu.

Gre predvsem za oživitve Glavnega trga in ureditev nekaterih ulic, ki se sprostijo na ta trg ali pa tečejo v neposredni bližini. Pri tem želim poudariti, da arhitekture Glavnega trga in območja vzhodno in severno

Na majski društveni tribuni smo predlagali zaporo motornega prometa skozi staro mestno jedro. S skice, ki smo jo objavili v drugem snopiču, je razvidno, da s tem ne bi prizadeli nobenega lastnika lokalov, niti zapornik za vstop v mesto ne bi bilo treba, možna pa bi bila neboleča zapora Sokolske ulice, brez česar obnavljanje Narodnega doma nima smisla.

hotelu Krka, in predstavili tudi skico našega predloga o zapori motornega prometa skozi mestni Glavni trg. Hkrati smo načeli še izumiranje novomeškega meščanstva in vračanje življenja v staro mestno jedro, ki je v novem tisočletju začelo opazno odmirati.

Tretji snopič je nadaljeval prizadevanja za postopno vpeljavo drugačne prometne ureditve v starem mestnem jedru in prinesel tudi izide ankete o predlogih za oživitve Narodnega doma, v kateri so se meščani večinsko izrekli, kaj naj bo v njem po obnovi. Miha Japelj pa je razgrnil načrte Društva Akademska pobuda za Univerzo v Novem mestu.

Mestni promet je bil tudi osrednja vsebina četrtega snopiča, iz tretjega snopiča pa se je nadaljevala še razprava o zagotavljanju javnega dostopa do mestnih brežin ob Krki, kar je bil v mali dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine tudi predmet novembrskega simpozija o reki Krki in njenih pritokih.

Seveda ni moj namen, da bi vam predstavil vse letnike Izziva, saj večino lahko najdete na gornjem spletnem naslovu, hotel sem le pokazati, da smo vse pomembne novomeške zadeve izčrpno načeli že v prvem letniku našega časopisa.

Nadaljevale so se tudi razprave o novomeški univerzi, jesenskih volitvah v svet mestne občine, gradnji zloglasnega »vagona« ob Kandijski cesti, o Narodnem domu, o mestnem prometu in prvič tudi o novi mestni tržnici.

Notranje glasilo Društva Novo mesto
Glasivo je zbral Tomaž Levičar
Oblikoval je Marjan Moškon
Priprava za tisk: SPES, grafični studio
Tisk: TISKARSTVO OPARA

izziv

Novo mesto, 27. februar 2008 Leto VII., številka 1

Vse člane
Društva Novo mesto
vabimo na

**REDNI
OBČNI ZBOR,**

ki bo v četrtek,
28. februarja 2008,
ob 19. uri
v Narodnem domu.

Predlog dnevnega reda:

1. Nagovor predsednika
2. Izvolitev delovnega predsedstva
3. Poročila predsednika, blagajnika in nadzornega odbora
4. Predlog za razrešitev dosedanjih organov

Vrsto člankov bi veljalo ponatisniti spet danes, saj se je izkazalo, da bi bilo bolj prav, če bi upoštevali mnenja meščanov že takrat.

Med letoma 2003 in 2008 je Izziv izhajal močno neredno, samo po dva ali celo le en sam snopič na leto, v letu 2007 pa še to ne. Ker večkrat ni premogel niti podatkov o uredniku, oblikovalcu, grafični pripravi in tiskarju, včasih niti zaporedne številke snopiča ne, seveda ni mogoče predstaviti teh podatkov. Pisal pa je še vedno o neenakopravnosti volilnih okrajev, starem mestnem jedru, novi avtobusni postaji, Narodnem domu, urbanizmu, o univerzi v Drgančevju in vlogi mesta kot sedeža pokrajine.

Od osmega letnika do danes je Izziv spet redno izhajal – štirikrat na leto, v jeseni 2011 celo z izrednim snopičem, posvečenim razstavi arhitekta Marijana Lapajneteta v salonu TPV na Zagrebški cesti pod naslovom *Kam greš Kandija?* Sicer pa vse snopiče teh letnikov v celoti najdete na spletni strani društva in jih ni treba posebej opisovati.

Marijan Lapajne

Ali veš, meščan, svoj dolg?

Sredi februarja leta 2012 se je na zamrznjeni Krki pojavil napis ALI VEŠ, MEŠČAN, SVOJ DOLG? Si lahko predstavljate mladeniča, ki je drzno tvegalo prek vprašljivo trdnega ledu in na sredini reke napisal to misel, tako da je bila dobro vidna tudi z mostu? V tem napisu se zagotovo skriva določena simbolika, vsaj tako ga jaz razumem. Zdi se mi, da v sebi skriva skrb nad stanjem našega mesta in družbe na sploh. Ko sem zaledenelo Krko in napis fotografiral, sem se začel spraševati, ali sem

Zamrznjena Krka 15. februarja 2012 (foto: M Lapajne)

za to mesto storil dovolj. Poleg tega sem takoj začutil simboliko tudi na drug način: Ali veš, župan (občina), svoj dolg?

Novo mesto je prijetno umeščeno v okljuke reke Krke in ima neverjetno dobre naravne, prostorske in gospodarske zmogljivosti. Toda ali zna in ali hoče te zmogljivosti tisti, ki je odgovoren za razvoj mesta, izkoristiti, pa je že druga zgodba. Slogan našega društva je: »Društvo Novo mesto niti ne gradi niti ne ruši, saj za kaj takega nima ne denarja ne moči, lahko pa opozarja, če tega drugi ne počno po zdravi pameti.« Kot dozdajšnji dolgoletni član upravnega odbora Društvo Novo mesto sem se zlasti ukvarjal s težavami prostora mestnega jedra pa tudi širše, vendar sem dobil občutek, da sta bila občina in župan slaba poslušalca in ni bilo skoraj nobene volje po sodelovanju, čeprav smo v društvu vseh 20 let ne samo opozarjali na prostorske težave, ampak tudi zelo prizadevno predlagali možne različice rešitev.

Društvo Novo mesto je že takoj po ustanovitvi ugotavljalo, da so v mestni občini številni nerešeni in na novo nastajajoči problemi, za katere pa občinsko vodstvo ni bilo primerno organizirano in strokovno dovolj usposobljeno. Zato se je upravni odbor v letu 1995 odločil, da naslednje leto organizira simpozij o Novem mestu, na katerem bi sodelovali strokovnjaki različnih smeri, in da izda tudi zbornik na simpoziju podanih mnenj, ki naj bi oblastem služil kot osnova za odločanje. Sam sem se odločil, da v sklopu simpozija predstavim dolgotrajno delo na območju vsega poteka Kandijske ceste na razstavi v avli Kulturnega centra Janeza Trdine. Razstava je bila odprta 16. oktobra 1996 pod naslovom Kandija iz preteklosti v prihodnost – vizije in realnost. Manjši del razstave je bil posvečen tudi ureditvi Bršljina (avtorja arhitekta Danilo in Marijan Lapajne). Društvo je skupaj z Mestno občino Novo mesto po razstavi izdalo katalog, ki so ga prijazno podprli Krka, TPV, Foto Asja, Vaš kanal in Tiskarna Novo mesto.

Dvajsetletnica Društva Novo mesto je lepa priložnost, da se ozrem in pogledam, kaj sem predlagal skupaj z društvom za izboljšanje razvoja v prostorskem smislu.

1. UREDITEV KANDIJE

Procesija »Rešnega telesa« se pomika mimo Bolnišnice Usmiljenih bratov ter gradov Kamen in Neuhof (pred 1. svetovno vojno).

Trdinova nagrada leta 1994 je bila zame velika spodbuda, nekako sem čutil dolžnost, da v sodelovanju z Društvom Novo mesto ponudim različno reševanja Kandijske ceste po vsej njeni dolžini od Šmihelskega mosta pa skoraj do križišča v Žabji vasi na način, ki bi reševal večplastnost urbanističnih problemov tega dela mesta.

Območje Kandijske ceste lahko razdelimo na tri sklope: bolnišnični kompleks, staro Kandijo ter novo Kandijo od Hadlove vile naprej. Bolnišnični kompleks združuje sistem stavb bolnišnice z neprijetnimi hrupnimi prometnicami; zaradi tega so tudi neprimerno predstavljeni objekti velike zgodovinske vrednosti, kot so: stara Bolnišnica Usmiljenih bratov, gradič Neuhof in grad Kamen (prva omemba gradu sega v čas pred ustanovitvijo Novega mesta leta 1365).

Staro Kandijo opredeljujem kot območje od izliva Težke vode v Krko pa do vile Hadl. Območje ima pestro zgodovino. V prazgodovini so prebivalci gradišča na Marofu pokopavali svoje mrtve v Kandiji v velikih družinsko-rodovnih gomilah. V srednjem veku in pozneje so se v Kandiji stekale trgovske poti, ki so vodile iz Ljubljane po dolini reke Krke in tiste iz smeri Bele krajine in Hrvaške, ki so vodile mimo gradov Mehovo in Grm. Od začetka je oba bregova povezoval brod, pozneje lesen most, pred katerim je stala mitnica, skladišča, hlevi za vprežne živali in zavetišča za potnike. Ob cesti proti klancu so bila nanizana poslopja številnih gostiln. Pozneje je lesen most na novi lokaciji zamenjal

železni, prostor pred mostom, kamor so se stekale ceste in ni bil videti kot trg, pa je s svojim ugodnim položajem pritegoval deželane, da so se na njem in na prostranem Windischerjevem dvorišču in gostilni radi zaustavljali. Tukaj sta bila soočena dva svetova – na levem bregu mesto, ponosna trdnjava meščanstva in branik tradicije, na desnem pa od marsikoga zaničevano ljudstvo. Ob koncu 1. svetovne vojne je v Kandiji zavrelo, 27. decembra leta 1918 se je zgodila Kandijska republika. Vsega pa je bilo konec, ko se je pojavila vojska na Windischerjevem dvorišču, vendar je na pogajanjih oblast ugodila zahtevam po odstranitvi župana.

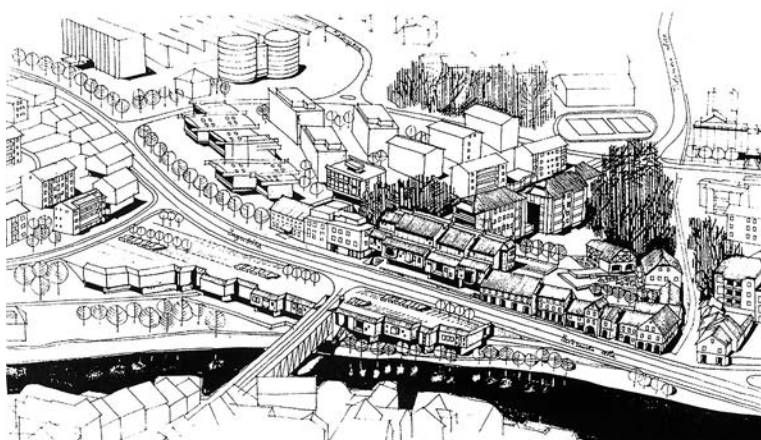

Pogled na staro Kandijo z zvonika Kapiteljske cerkve (plošča: J. Šušteršič)

Kipeče življenje mladine po krvavi svetovni vojni je spodbudilo novomeško pomlad. Septembra 1920 so se vrstile razne kulturne prireditve. V Windischerjevem salon je bila odprta 1. pokrajinska razstava, na gradu Kamen pa Kogojev slavnostni koncert z literarnim večerom Mirana Jarca in Antona Podbevška.

V nasprotju s stoletji počasnega razvoja sta po drugi svetovni vojni prišla hitra urbanizacija in velik gospodarski razvoj. Mesto se je hitro razširilo tudi na desnem bregu in po mestnih vpadnicah. Tako kot v preteklosti je tudi danes zelo živahno na območju Kandijskega križišča, le da je razvoj avtomobilskega prometa pripeljal območje Kandije v nevzdržen položaj. Vsi negativni pojavi razvoja motorizacije so tu združeni na relativno majhnem prostoru.

Območje Kandijskega križišča je eden najtrših novomeških urbanističnih problemov in šele po njegovi uspešni rešitvi bosta Kandija in desni del Krke postala enakopraven partner staremu mestnemu jedru.

Zazidalni načrt Kandijskega vozlišča, 1972

Kandijska cesta od vile Hadl do križišča v Žabji vasi ostro deli prostor na industrijski del nekdanjega IMV (zdaj TPV) na južni strani od stanovanjskega na severni strani. Do pred kratkim je bila to neprijetna sosesčina z neurejeno okolico, kar je povzročalo neugodno stanovanjsko klimo, razmere so delovale nespodbudno (v bistvu se tu ni »nič dogajalo«), čeprav ima ta prostor v neposredni bližini mesta izredno velike razvojne možnosti.

Kandijska cesta na območju med vilo Hadl in križiščem v Žabji vasi leta 1961.

V Društvu Novo mesto smo v vseh letih po prvem simpoziju še večkrat razpravljali o Kandiji in vedno ugotavljali, da je to morda najbolj zanemaren del Novega mesta, da zaradi zgrešene urbanistične politike v minulih desetletjih Kandija ni mogla dosegati bivanjskih kakovosti in da je vsebinski pomen Kandije podcenjen. V letu 2011 je zato Društvo vnovič predstavilo tematiko Kandije na pogovornem večeru, jaz pa sem z novimi problemi in dopolnjenimi predlogi različic postavil razstavo v prodajnem salonu TPV Avto pod naslovom Kam greš, Kandija?

Arhitekt Lapajne predstavlja Kandijsko cesto novinarjem (foto: Marjan Moškon).

Moram tudi omeniti odmevno novinarsko konferenco v upravni stavbi TPV, ki jo je sklical upravni odbor društva 10. junija 2002 glede načrtovane gradnje nove poslovno-stanovanjske stavbe Brik (t. i. Vagon) v Kandiji, ki je že nekaj časa razburjala Novomeščane. O tem sem za Izziv napisal tudi daljši članek Vrnite brežine Novomeščanom. V letu 2004 sem v sklopu obravnav Kandije dal tudi pripombe na zazidalni načrt zdravstvenega kompleksa Novo mesto in ob javni razgrnitvi napisal članek v Izzivu (Bolnice med cestami in parkirišči), v katerem sem izčrpno argumentiral vse podrobnosti.

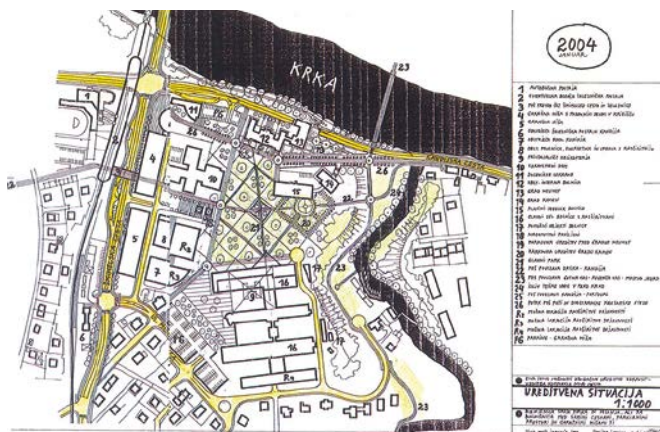
Že leta 1995 in 1996 so bila na razstavi izpostavljena naslednja načela za ureditev Kandijske ceste in nekaj osnovnih zamisli revitalizacije.

- Kandija je zgodovinsko pomemben del historičnega Novega mesta in kot taka enakovredna srednjeveškemu jedru.
- Brežine reke Krke so vitalni življenjski prostor prebivalcev mesta.

- Na Kandijo mora težiti življenje pešcev in meščanov iz naselja Majde Šilc (danes Jakčeva ulica), Grma, Ragovske ulice, dela Šmihela, Lebanove ulice in Ulice Mirana Jarca, delno tudi Drske in Broda.
- Kandija bi morala postati del najbolj reprezentančnega humanega bivalnega okolja, okolja srečevanja in preživljanja prostega časa.
- Potrebna je postopna ukinitvev tovornega tranzitnega prometa.
- Program revitalizacije Kandije naj bi dal prednost peš komunikacijam, zabavi, malim nakupom, drobnim servisnim dejavnostim, rekreaciji na Krki in možni lokaciji večje centralne mestne tržnice.
- Vnovično oblikovanje parkovnih površin pred gradičema Kamen in Neuhofo.
- Revitalizacija brežin potoka Težka voda kot sestavnega dela mestnih zelenih parkovnih površin z možnostjo sprehajanja, čolnarjenja itd.
- Obnavljanje posameznih objektov in sklopov v spodnji Kandiji ter ob Resslerovi ulici po spomeniškovarstvenih načelih.
- Možnost preoblikovanja prostora v kandijskem križišču, saj se je v vseh dozdejšnjih načrtovanjih prav tu pokazala nemoč stroke.
- Vnovič dati poudarek stari Kandijski cesti (mimo davčnega urada do trgovine Mercator ob nekdanji Zagrebški cesti).
- Preoblikovati prostor nekdanje Zagrebške ceste (danes Kandijske) z novimi oblikovnimi in vsebinskimi prijemi, da bo postal zanimiv tudi za pešca in kolesarja ter izboljšati zdajšnje bivalno okolje, tako da bo zaradi prisotne industrije postalo prijaznejše.

1.1. ZDRAVSTVENI KOMPLEKS

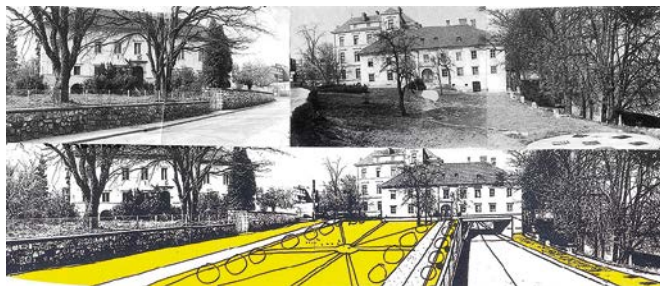
O prostorskih možnostih zdravstvenega kompleksa smo v društvu večkrat razpravljali, priredili smo tudi poseben pogovorni večer v Narodnem domu leta 2004. Napisal sem tudi obsežen članek v Izzivu pod naslovom Bolnice med cestami in parkirišči.

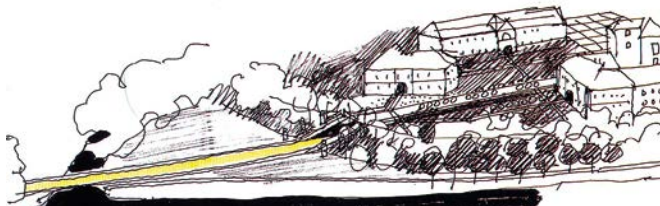
Varianta zgradave bolnišničnega kompleksa – sodelavec: arh. Danilo Lapajne

Varianta zgradave bolnišničnega kompleksa – sodelavec: arh. Dušan Blatnik

Možna varianta poteka Kandijske ceste pod gradičem Neuhoof – sodelavec: arh. Danilo Lapajne, oktober 1996

Varianta vkopa Kandijske ceste – sodelavec: arh. Dušan Blatnik, april 1990

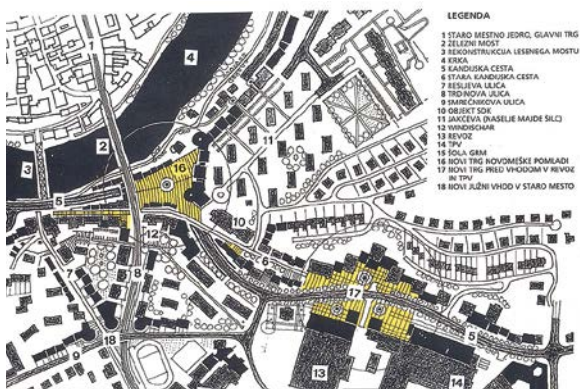
Mestni občini sem po javni obravnavi ureditvenega načrta poslal izčrpne pripombe skupaj z ureditveno situacijo ene izmed drugačnih možnosti ureditve. Glavni naši argumenti so bili:

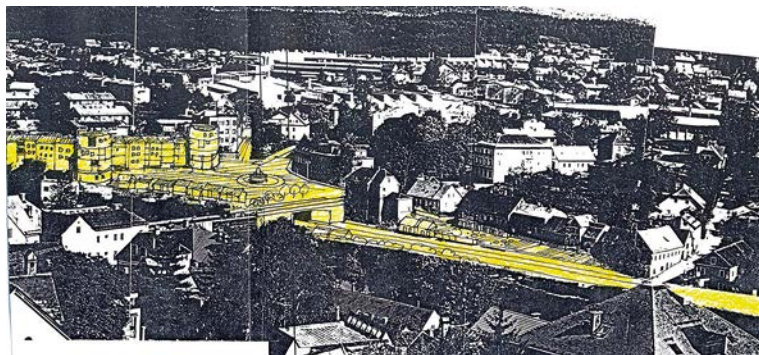
- motorni promet mora potekati na obrobju kompleksa; ponudili smo dve inačici poteka Kandijske ceste, in sicer kot boljšo s potekom na bregu Krke in s podvozom pod gradičem Neuhoft;
- zaradi izločitve motornega prometa je možno in zaželeno v kompleksu urediti parke, ki bi imeli tudi mestni značaj (Novo mesto nima nobenega parka!);
- v sistem parkov kompleksa je vključen tudi izliv potoka Težka voda v Krko s sprehajalnimi potmi;
- skozi notranjost kompleksa sta speljani glavna peš in kolesarska povezava Kandija–avtobusna in železniška postaja–Drska s premostitvijo Šmihelske ceste.

1.2. KANDIJA OD IZLIVA TEŽKE VODE DO VILE HADL

Društvo je tudi temu kompleksu v teh dvajsetih letih posvetilo zelo veliko pozornost; tematika je podrobno obravnavana v katalogu razstave Kandija iz preteklosti v prihodnost v članku Vrnite brežine Novomeščanom (Izziv, 30. 9. 2001) in v posebni izdaji Izziva (7. december 2011), ki je izšel ob razstavi Kam greš, Kandija? v prodajnem salonu TPV Avto Novo mesto. Dobro obiskana razstava je bila teden pozneje nadgrajena s pogovornim večerom.

Osnutek predloga zazidave
Kandijskega vozlišča
(območje B) in območja ob
Kandijski cesti (območje
C), 1995 – 1996.

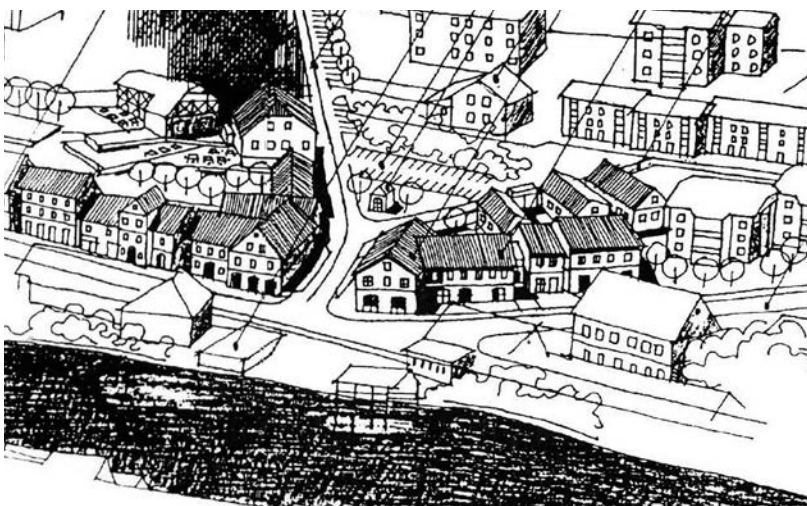
Skica možne uredite Kandijskega vozlišča, 1995–1996

Že prej ponujena vsebina predloga urejanja na razstavi leta 1996 je bila obširno dopolnjena za pogovorni večer. Glavne misli so prikazane v naslednjih točkah.

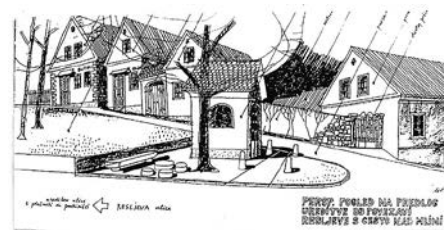
- Glavno križišče Kandijske ulice z Jakčevo ulico se obravnava kot podzemno krožišče, na katerega sta navezana tudi podzemno večetažno parkirišče in dostop za pomožne dejavnosti glavne novomeške tržnice.
- Zgornja površina je brez motornega prometa, lahko se oblikuje v nov trg, ki bi ga imenovali Trg novomeške pomladi v spomin na znane kulturne dogodke leta 1920. V smislu načel prenove vidim tudi ureditev osrednje novomeške tržnice ter možnost izgradnje vsaj 400 parkirnih prostorov v dveh ali več etažah pod na novo nastalim trgom.
- Ureditev povezave Glavni trg–most–Trg novomeške pomladi–Trdinova ulica–kompleks gradu Grm v nekakšno promenado Novega mesta.
- Pomembno je urediti Resslerovo ulico v celoti in jo spet navezati na Trdinovo (prvotna smer Kandija–Gotna vas).
- Na Windischerjevem vrtu je treba ohraniti vsa drevesa ter na območju med Trdinovo in Resslerovo ulico urediti manjši mestni park.
- Območje križišča Trdinove, Resslerove in Smrečnikove ulice bi se lahko uredilo kot nekakšna južna vrata v jedro Novega mesta.
- Za celotno opisano območje je obvezno izdelati načrte z odprtim javnim natečajem.

Dopolnitev predloga ureditve kandijskega križiča, december 2011

Predlog ureditve spodnjega dela Reslovec ulice, april 1986

Predlog ureditve ob kapelici (1986) in stanje decembra 2013

Omeniti moram tudi odprto pismo županu Starcu pod naslovom Proti prilastitvi javnega dobra 20. maja 2002, v katerem predsednik Društva Novo mesto Anton Škerlj prosi župana, naj se zavzame proti samozvani prilastitvi prostora, ki je v javnem interesu mesta in njegovih prebivalcev. Pismo je bilo objavljeno 26. junija 2002 v Izvivu.

Argumentirano smo se trudili s pismi apelirati na občino in pri delu v Odboru za okolje in prostor proti škodljivi gradnji Vagona v Kandiji ter za prijaznejše rešitve na tej lokaciji, vendar to in tudi sprejete opredelitve odbora, da se zadrži prodaja parcele 496 k. o. Kandija do celovitejše rešitve, niso zalegle. Strokovnih argumentov nihče na občini ni jemal resno.

Možna varianta reševanja desnega brega Kandije na lokaciji zdajšnjega Vagona; fotomontaža iz leta 2001 in stanje decembra 2013

V letu 2012 in 2013 se je zgodila prenova Kandijske ceste, ki so jo nekateri mediji razglašali kot celovito prenavo. Pričakovali bi predloge spremljajočega urbanizma ob njej, da bi videli, kako je rekonstruirano infrastrukturo možno uporabiti za drugačne rešitve, ki jih ponujajo prihajajoči časi. Pri umestitvi črpališča ob izlivu Težke vode je že izničen ves trud, ki je bil vložen, da bi celoten bolnišnični kompleks dobil park v povezavi z naravnim izlivom Težke vode. Ravno tako je s črpališčem v Kandiji, ki se je še povečalo in s tem zmanjšalo stik Kandije z reko Krko. Največje razočaranje pa je povzročilo dejstvo, da župan in občina nista zagotovila poteka kolesarske steze po celotni dolžini Kandijske ceste.

1.3. OBMOČJE KANDIJSKE CESTE OD VILE HADL DO SPOMENIKA NOB V ŽABJI VASI

Glavni problem tega območja je bil najti tako rešitev, da bi industrijska dediščina pokazala proti Kandijski cesti prijazen pa tudi vsebinsko boljši obraz ter s tem omogočila sobivanje s stanovanjsko sosesko na drugi strani. Ta prostor je treba preoblikovati z novimi oblikovnimi in vsebinskimi prijemi, da bo postal prijazen tudi za pešce, ter izboljšati bivalno okolje. Po možnosti morajo biti oblikovane nove tržne površine z javnimi vsebinami v pritličjih zaradi večje mestotvornosti območja. Neposredna okolica Hadlove vile bi lahko bila urejena kot majhen park, v ureditev pa bi bilo treba vključiti oživljeno staro Kandijsko cesto.

Tovarna TPV ob stičišču stare Karlovške ceste s Kandijsko cesto leta 1995 po prenovi

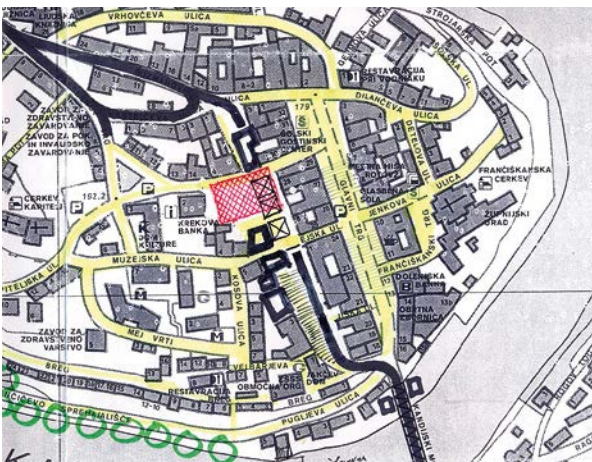
Pogled iz zraka na Kandijevsko cesto – stanje leta 1994 in predlog možne ureditve, 1995

Podjetje TPV – avtomobilski salon, prodaja rabljenih avtomobilov, proizvodnja, 2010

2. MESTNA TRŽNICA

Novomeško zgodovinsko jedro je nastajalo dolgo in ni prilagojeno oblikam in zahtevam sodobnega prometa, saj je bilo grajeno za pešce in konjske vprege. Danes je v območju mestnega jedra značilna preobremenjenost s tranzitnim in mirujočim prometom, odseljevanjem prebivalcev in izgradnjo novih trgovskih središč, kjer je dovolj parkirnih prostorov, dostopnost pa enostavna. Razvoj mesta je prinesel nove razsežnosti preskrbovanja, zato se je kar nekaj projektov ukvarjalo s prenovo tržnice na obstoječi lokaciji.

Predlog ureditve tržnice na Florjanovem trgu, 2001

Črno: enosmerni promet

Rumeno: peščeva cona

Predlog umestitve tržnice z enosmernim prometom skozi mestno jedro po Sokolski ulici je bil podan na pogovornem večeru o novomeškem prometu leta 2001, na katerem je bila predstavljena prometna študija podjetja Acer. Moj prispevek je temeljil na poskusu uvajanja enosmernega prometa skozi mestno jedro in po Kandijskem mostu. V tem primeru bi bilo enostavno vključiti prepotrebne parkirne in skladiščne prostore pod tržnico. Ta možnost je na žalost kmalu odpadla po umestitvi fotoateljeja Asja ob Rozmanovi ulici.

Več razlogov je proti tržnici na Florjanovem trgu:

- konfiguracija terena s težko dostopnostjo motornega prometa,
- premalo parkirnih mest,
- ustvarjanje dodatnega prometa v starem mestnem jedru,
- slaba možnost širitve,
- vnašanje velikih kubusov v drobno strukturo poselitve.

Takšno je bilo tudi mnenje kolega arhitekta Tomaža Levičarja, ki ga je podal kot član Odbora za okolje in prostor pri Občinskem svetu MO NM glede tržnice.

Moje končno stališče, da je treba lokacijo centralne tržnice iskati v sklopu Kandijskega križišča, je bilo vnovič izpostavljeno v pogovornem večeru ob razstavi Kam greš, Kandija? v letu 2011. Tu so vse možnosti za ureditev prometnih in funkcionalnih problemov tržnice. Kakor v zgodovini se tu enako stekajo prometne poti tudi zdaj, na to točko gravitira tudi veliko novega prebivalstva z možnostjo peš dostopa, poleg tega je lokacija v neposredni bližini jedra Novega mesta in v novi peš povezavi Glavni trg–Grad Grm.

3. PEŠPOTI OB POTOKU TEŽKA VODA

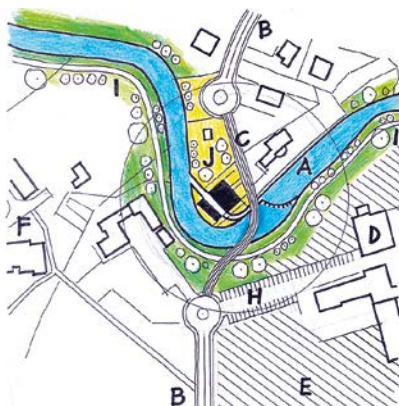
Društvo Novo mesto se je od ustanovitve borilo za to, da bi mesto dobilo čim več pešpoti in kolesarski stez, ki pa ne bi bile neposredno vezane na potek cest, temveč bi vitalne dele mesta povezale tako, da se loči motorni promet od kolesarskega in peš prometa. Tak primer je ureditev poti po celotni dolžini potoka Težka voda. Julija 2001 je bila po dolgoletnem prizadevanju društva odprta pešpot od gradu Grm do Šmihela, ki jo je uredilo podjetje Revoz. Leta 2005 so pot podaljšali do Regrče vasi, za kar ima največ zaslug član društva arhitekt Tomaž Levičar. Lahko pa bi to pot izpeljali ob toku potoka navzgor vse do Gotne vasi.

Moj prispevek k tej tematiki je predlog ureditve izliva Težke vode v Krko, pri čemer je razviden začetek peš povezave ob Težki vodi skupaj z na novo predvidenim peš in kolesarskim mostom prek reke Krke. Tako bi lahko povezali sprehajalne poti ob Krki in Težki vodi vse od Bršljina pa do Regrče vasi in naprej proti Gotni vasi in Gorjancem..

Društvo na tem mestu pozdravlja pobudo podjetja Revoz, da bi se to delo nadaljevalo. Podjetje Revoz je namreč v ta namen že naročilo izdelavo dokumenta Park Težka voda in oblikovanje robnih površin tovarne. Bodoče načrtovalce je treba opozoriti na napake, ki so jih zagrešili izvajalci zdajšnje poti, ki je po vsaki poplavi v katastrofalnem stanju. Nova pot bi vsekakor morala biti izven poplavne cone potoka Težka voda. Neizpodbitno dejstvo je, da je potoku treba pustiti razlivno cono.

Visoka voda odnaša pesek in klopi na Mordaxovem sprehajališču ob Težki vodi.

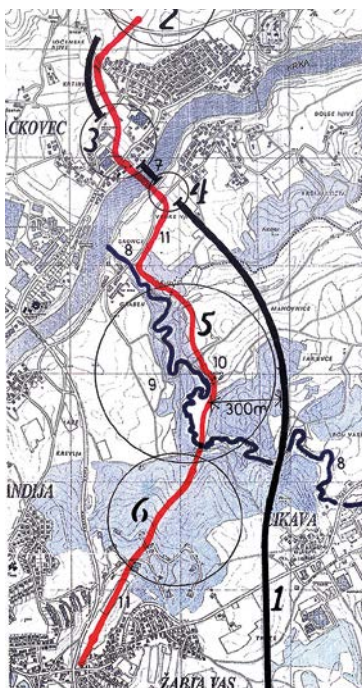

Predlog ureditve Smrečnikove ulice ob Znančevem mlinu ob Težki vodi

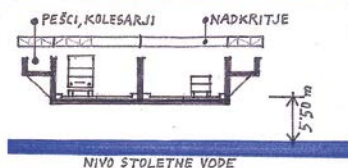
Ob potoku Težka voda je v zgodovini delovalo veliko mlinov. Vsekakor je treba v celoti ohraniti Znančev mlin in ga prenoviti v stari podobi z vso okolico, saj bo lahko kot pravi biser sodeloval v podobi možnega novega parka.

4. TRETJA RAZVOJNA OS

V Društvu Novo mesto smo spremljali dejavnosti v zvezi s potekom Tretje razvojne osi, kolikor je bilo možno in kolikor smo bili o problematiki pravočasno obveščeni. V pripombah k osnutku urbanističnega načrta smo se zavzemali, da bi bila vzhodna obvoznica obenem trasa tretje razvojne osi, na predstavitvi idejnega načrta pa smo videli, kako trasa razpolavlja naselje Mačkovec. Predlog idejne rešitve je torej popolnoma zanemarljivo pravice občanov do čistega zraka in bivanja brez pretiranega hrupa, zanemarljivo pa je tudi hotenja občine, da bi bilo območje med Ločno in Mačkovcem na vstopu v Novo mesto tvorno in oblikovno

Predlog poteka 3. razvojne osi in peš prometa od Mačkovca do Žabje vasi

Zgoraj: približna podoba mosta čez Krko po predlogu uradnih načrtovalcev

V sredini: prerez konstrukcije alternativnega predloga

Spodaj: približna podoba alternativnega predloga

uspešno. V imenu Društva Novo mesto sem aprila 2011 poslal pripombe na traso pod naslovom Drugačen pogled na traso tretje razvojne osi od Mačkovca do Cikave.

Člani Društva Novo mesto so bili s problematiko tretje razvojne osi seznanjeni na pogovornem večeru sredi maja 2011. Večina članov, ki so razpravljali, je dala svoje pripombe in predloge že med javno razgrnitvijo. Predlagatelji in izdelovalci idejnega načrta in občina pa na žalost niso našli poti do širše strokovne javnosti že v predhodnih fazah priprave dokumentacije, ko je bil čas za strokovni dialog. Društvo pričakuje, da bodo s predlaganim potekom trase skozi mestni prostor, ob upoštevanju danih pripomb, zagotovljeni najvišji standardi varovanja zdravega življenjskega okolja, prostorskih kakovosti in prometne varnosti.

5. DRUŠTVO NOVO MESTO, NOVO MESTO IN PROSTORSKI NAČRTI

V nasprotju s stoletji počasnega razvoja se po novem hitra urbanizacija in gospodarski razvoj nista mogla uskladiti z okoljem in s potrebami ljudi. Mesto se je v razmeroma kratkem času na hitro razvilo, se razširilo na desni breg Krke in ob mestnih vpadnicah, kar je vneslo popolnoma nove razsežnosti v prostorske in človeške odnose.

Društvo vseskozi razmišlja trajnostno, kar pomeni, da podpira:

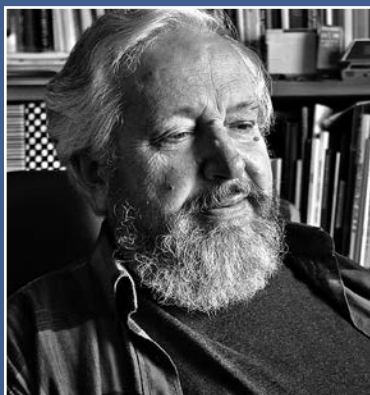
- manj potratne načine prevoza, kot so osebni avtomobili,
- potrebo po individualnem odnosu do mesta in posameznih predelov, kar spodbuja identifikacijo z mestom in navezanost nanj,
- takšno velikost stanovanjskih četrti, da jih ljudje še lahko povezano doživljajo in presojajo,
- prenovo obstoječih mestnih površin namesto pozidave novih območij,
- prenovo stanovanjskih sosesk, kjer je kakovost bivanja nizka,
- ureditev mestnega jedra in ohranitev kulturne dediščine.

Naselje z neposrečenim imenom Urbanije sredi plodnih njiv

Društvo Novo mesto je v dvajsetih letih svojega delovanja odgovorno spremljalo različne probleme mesta, dobronamerno kritiziralo in dajalo predloge in ne bo nikoli pozabilo na vprašanje, ki ga je nekdo zapisal na zaledenelo Krko: ALI VEŠ, MEŠČAN, SVOJ DOLG?

Vidnejši in zaslužni člani

Prof. mag.
Vladimir Braco Mušič
(1930 – 2014)

Dejaven član društva predvsem
na področju urbanizma.

Pogovorni večer o prometu v Novem mestu
(1998).

Predavanje o urejanju mestnega jedra
(1998).

Strokovna utemeljitev prostorske umestitve
načrtovanega univerzitetnega središča.

Odprtje razstave likovnih del v Kulturnem
centru Janeza Trdine (2009).

Leon Štukelj (1898 – 1999)

Prvi častni član društva; častni občan
Mestne občine Novo mesto.

Bogdan Osolnik

Dejaven član, ki povezuje člane društva
v Ljubljani; častni občan Mestne občine
Novo mesto.

Prof. dr. Miha Japelj

Dolgoletni član upravnega odbora; nekdanji
občinski svetnik na listi društva; pobudnik
poimenovanja društvenega časopisa (Izziv);
prvi predsednik Dolenjske akademske pobude;
častni občan Mestne občine Novo mesto.

Dr.
Janez Gabrijelčič

Dejaven član društva; častni občan
Mestne občine Novo mesto.

Prof. dr.
Peter Novak

Dolgoletni član društva.

Dr.
Stane Granda

Dejavni član, predvsem v začetnih letih
delovanja društva.

Tita Kovač Artemis

Častna občanka
Mestne občine Novo mesto.

Marjan Moškon

Ustanovni član; dolgoletni član
upravnega odbora; nekdanji občinski
svetnik na listi društva; urednik glasila
Izziv; častni občan Mestne občine
Novo mesto.

Eva Simič

Pobudnica ustanovitve društva;
ustanovna članica; dolgoletna tajnica.

Tone Škerlj

Ustanovni član – prvi in dolgoletni predsednik društva; nekdanji občinski svetnik na listi društva.

Janez Penca

Ustanovni član; nekdanji član upravnega odbora.

Andrej Bartelj

Ustanovni član; nekdanji član upravnega odbora.

Matjaž Verbič

Ustanovni član; dolgoletni blagajnik
in član upravnega odbora.

Staša Vovk

Ustanovna članica; dolgoletna članica
upravnega odbora.

Marijan Lapajne

Ustanovni član; dolgoletni član
upravnega odbora.

Stane Škufca

Ustanovni član.

Mitja Simič

Dolgoletni član upravnega odbora,
predsednik društva 2008 – 2013,
nekdanji občinski svetnik na listi društva.

Tomaž Levičar

Dolgoletni član upravnega odbora,
nekdanji mestni svetnik; nekdanji urednik
Izziva; dejaven na različnih področjih
(programska izhodišča, pešpoti,
oblikovanje publikacij itd.).

Tone Gošnik

Prvi urednik glasila Izziv.

Akademik prof. dr. Božidar Kos

Skladatelj.

Dr. Ludvik Golež (1917 – 2009)

Dejaven član.

Marija Saje
(1910 – 2009)

Najstarejša članica.

foto: Tomaž Levičar

KRONIKA

(Kronika za obdobje od 10. 3. 1993 do 15. 11. 2003 je bila objavljena v zborniku Prvih deset let, ki je izšel ob 10-letnici delovanja Društva Novo mesto.)

2003

18. november

Izide zbornik Prvih deset let.

18. november

Srečanje članov ob 10-letnici delovanja društva v Narodnem domu ob 18.00. – Kratek kulturni program. – Pogovor o nadaljnjem delu. – Družabno srečanje.

19. november

Večer filmov Dušana Povha in Ivana Marinčka v Domu kulture ob 19.00.

3. december

Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Drgančevje ohraniti kot območje za univerzitetno središče. – Kako spremeniti do Dolenjcev krivičen volilni sistem. – Priprava na novoletno srečanje članov društva.

12. december

Pismo županu s stališča društva do programske zasnove Drgančevja.

22. december

Tradicionalno NOVOLETNO SREČANJE članov Društva Novo mesto ob 19.00 v Hotelu Krka.

14. januar Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Priprave na pogovorni večer in občni zbor. – Vabilo na srečanje ljubljanskih Novomeščanov v Ljubljani pri Šestici (22. 1. 2004) in na javno razpravo o prihodnosti Slovenije v Evropski uniji (20.1. 2004).
28. januar POGOVORNI VEČER v Narodnem domu ob 19.00 na temo Ureditev zdravstvenega kompleksa v Kandiji (uvodničar Marijan Lapajne).
11. februar Na Ustavno sodišče poslana Pobuda za začetek postopka zaradi delne razveljavitve Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v Državni zbor, ki jo je podpisalo 15 članov Društva Novo mesto (Anton Škerlj, Andrej Bartelj, Tone Gošnik, Ivan Hrovatič, Miha Japelj, Marjan Kuhar, Marijan Lapajne, Tomaž Levičar, Vinko Manček, Joža Miklič, Marjan Moškon, Eva Simič, Mitja Simič, Matjaž Verbič in Staša Vovk).
2. marec OBČNI ZBOR ob 19.00 v Narodnem domu. – Stari upravni odbor potrjen še za štiri leta. – V nadzorni odbor poleg Marjana Kuharja, Toneta Gošnika in Jožeta Kruljaca izvoljen še Slobodan Novakovič. – Dodatek k občnemu zboru: Gorjanci in njihova naravna dediščina (Andrej Hudoklin).
9. marec Seja upravnega odbora na gradu Grm. – Priprava glasila IZZIV. – Načrtovanje dejavnosti glede Drgančevja.
18. marec Izide glasilo IZZIV, ki ga poleg članov društva prejmejo tudi vsi naročniki Dolenjskega lista, ki živijo na območju Novega mesta.
31. marec Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. Poročilo predsednika s seje občinskega sveta o Drgančevju. – Pobuda mag. Janeza Gorenca, kako oživiti mestno jedro.
9. april Sestanek pooblaščenih članov upravnega odbora pri Evi Simič ob 18.00. Izbira za pogovorni večer v maju.
22. april Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Določen odbor za pripravo pogovornega večera v Gogi in okvirna tema. – Predlog, da se da pobudo za zgraditev kulturne dvorane v Drgančevju kot začetek visokošolskega središča (Staša Vovk) ter da se Gorjanci razglasijo za krajinski park in rezervat za pitno vodo (Jože Kruljac).

29. april Sestanek odbora za pripravo pogovornega večera pri Evi Simič ob 19.00. – Določitev datuma in teme za pogovorni večer.
17. maj Sestanek pripravljalnega odbora pri Evi Simič ob 18.30.-Dokončno oblikovanje pogovornega večera in priprava vabil.
19. maj Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Poročilo z razvojne konference v organizaciji Podjetniškega centra.
26. maj **POGOVORNI VEČER** v atriju knjigarne Goga (Glavni trg 6) na temo Novomeški ustvarjalci – zgodovina za prihodnost.

27. maj Obisk ljubljanskih članov Društva Novo mesto Baze 20 in Dol. Toplic.
10. junij Sestanek pripravljalnega odbora po pogovornem večeru v Gogi. – Sklep, da se nadaljuje s pobudami in da se pripravi organizirano akcijo v jeseni.
15. junij Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Poročilo in razprava o pogovornem večeru v Gogi. Kako nadaljevati s pobudami s pogovornega večera. – Pobuda za oživitve stanovanj v mestnem jedru in za nadaljevanje pešpoti ob Težki vodi.
17. junij Predavanje prof. dr. Dušana Petrača »Izbrani dosežki na področju NASA programov pri vesoljskih raziskavah« v veliki predavalnici Visokošolskega središča v Novem mestu (Na Loko 2) ob 19h v organizaciji Društva Novo mesto in Akademske pobude Univerza v Novem mestu.

13. oktober Izide nova številka IZZIVA.
17. oktober Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Določitev udeležencev okrogle mize o mestnem jedru, ki jo prireja Društvo arhitektov Dolenjske in Bele krajine. – Poročilo o delu skupine Zgodovina za prihodnost. – Z dejavnostmi za spremembo volilnega sistema počakati do vzpostavitve nove vlade.
25. oktober Sestanek skupine Zgodovina za prihodnost ob 17.00 pri Staši Vovk. – Prvi cilj skupine bo publikacija, ki bo predstavila pomembnejše ustvarjalce v navezavi na mestno jedro in Kandijo.
27. oktober Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Določitev udeležencev okrogle mize o mestnem jedru, ki jo prireja Društvo arhitektov Dolenjske in Bele krajine. – Poročilo o delu skupine Zgodovina za prihodnost. – Z aktivnostmi za spremembo volilnega sistema počakati do vzpostavitve nove vlade.
4. november Sestanek skupine Zgodovina za prihodnost ob 17.00 pri Evi Simič. – Iskanje primerne teme, ki je v zvezi z delom skupine, za pogovorni večer ob koncu meseca.
11. november Sestanek predstavnikov Društva Novo mesto s predsednikom društva Naprej nazaj ob 18.30 v Kulturnem centru Janeza Trdine.
17. november Seja upravnega odbora ob 10.00 na gradu Grm. – Mitja Gros kot predsednik predstavi društvo Naprej nazaj. Dogovor o občasnem sodelovanju.
29. november Sestanek skupine Zgodovina za prihodnost ob 17.00 pri Staši Vovk. – Priprava na pogovorni večer.
1. december **POGOVORNI VEČER** ob 18.00 v Narodnem domu na temo Prispevki Društva Novo mesto h kakovostnemu razvoju mestnega jedra – želje, možnosti, realnost s poudarkom na pobudi Novomeški ustvarjalci – zgodovina za prihodnost.
21. december Tradicionalno **NOVOLETNO SREČANJE** članov Društva Novo mesto v Hotelu Krka ob 19.00.

12. januar Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Poročilo o novih pešpoteh v Novem mestu. – Predlog za javno tribuno o čistoči in urejenosti mesta. – Poročilo blagajnika.
4. februar Sestanek skupine Zgodovina za prihodnost ob 17.00 pri Staši Vovk. – Nadaljevanje dejavnosti.
9. februar Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Predstavitve problemov lekarne ob novi izgradnji Kandijske ceste. – Priprave na javno tribuno.
16. februar JAVNA TRIBUNA na temo Želimo čisto in urejeno mesto ob 18.00 v Narodnem domu.
18. februar Sestanek pri Staši Vovk ob 16.30. – Priprava programa za razpis o razdeljevanju proračunskih sredstev na področju kulture (projekt Zgodovina za prihodnost).
2. marec Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Zaključki in sklepi po javni tribuni. – Poročilo o novem zagonu projektnega sveta za oživitev mestnega jedra.
10. marec Pismo Društva Novo mesto županu o predlogih in pobudah za boljšo ureditev mesta.
15. marec Sestanek projektne skupine Zgodovina za prihodnost ob 17.00 pri Staši Vovk z Markom Koščakom, vodjem projekta Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine.
21. marec Sestanek projektne skupine Zgodovina za prihodnost ob 17.00 pri Staši Vovk. – Nadaljevanje dejavnosti.
30. marec Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Pobuda, da se čim prej določi nov upravni odbor Ustanove za obnovo in oživitev Narodnega doma. – Priprave za novo številko Izziva.
20. april Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – S prizadevanji društva za boljšo urejenost mesta bodo seznanjene tudi šole prek šolnikov, ki so mestni svetniki. – Predlog za ustanovitev preiskovalne komisije pri občinskem svetu glede novih problemov v prihodnjem univerzitetnem centru v Drgančevju. – Predlog za pogovorni večer o urbaništičnih ekscesih v Novem mestu.

11. maj Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Priprave za pogovorni večer in naslednjo številko glasila Izziv.
19. maj POGOVORNI VEČER ob 19.00 v Narodnem domu.
30. junij V Dolenjskem listu objavljeno javno pismo Društva Novo mesto o neprimernem urejanju križišča v Žabji vasi.
30. avgust Sestanek projektne skupine Zgodovina za prihodnost pri Staši Vovk ob 18.00. – Obravnava in sprejem osnutka Kako preživeti zanimiv dan v starem mestnem jedru, ki ga je z ekonomskega vidika pripravila Jožica Miklič.
8. september Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Poročilo z odprtja razstave natečajnih del za visokošolsko središče v Novem mestu. Pobuda za pogovorni večer na to temo in za pritegnitev vseh zainteresiranih. – Pobuda občinskemu svetu, da v upravnem odboru Ustanove za obnovo in oživitev Narodnega doma zamenja nekaj članov. – Poročilo o dejavnostih projektne skupine Zgodovina za prihodnost.
15. september Sestanek projektne skupine Zgodovina za prihodnost pri Staši Vovk ob 18.00. – Obravnava grafičnega osnutka kulturnega zemljevida Novega mesta in priprava osnutka spremljajočega besedila.
21. september Terenski ogled projektne skupine Zgodovina za prihodnost po starem mestnem jedru in preverjanje izvedljivosti zastavljenega osnutka.
12. oktober Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Priprava na pogovorni večer. – Dogovor o izdaji naslednje številke IZZIVA. – Predlog za ustanovitev fundacije, ki bi preskrbela potrebna sredstva za uresničitev projekta Zgodovina za prihodnost.
17. oktober Sestanek projektne skupine Zgodovina za prihodnost pri Staši Vovk ob 17.00. – Obravnava osnutka besedila in kulturnega zemljevida kot celote (brošura s karto).
24. oktober Sestanek skupine Zgodovina za prihodnost pri Staši Vovk ob 17.00. – Sprejem osnutka vsebine in obravnava grafične zasnove za zaključno oblikovanje brošure Kulturni zemljevid Novega mesta.

2005

26. oktober Pobuda Liste Društva Novo mesto na občinskem svetu za sprejem stališč in sklepov v zvezi z zapiranjem oziroma nadaljnjim obratovanjem Restavracije Breg.

27. oktober POGOVORNI VEČER na temo Visokošolsko središče v Novem mestu v Narodnem domu ob 18.00.

15. november Sestanek projektne skupine Zgodovina za prihodnost pri Staši Vovk ob 17.00. – Priprava zaključnega poročila o delu te skupine.

17. november Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Pregled predlogov in pobud s pogovornega večera. – Dogovor o tradicionalnem novoletnem srečanju članov društva. – Priprava časopisa IZZIV.

19. november Oddaja zaključnega poročila o delu projektne skupine Zgodovina za prihodnost.

21. december Tradicionalno NOVOLETNO SREČANJE članov Društva Novo mesto v Hotelu Krka ob 19.00.

2006

11. januar Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Določitev termina in programa za redni občni zbor. – Možnost nastopa društva na lokalnih volitvah. – Kako pritegniti mlade strokovnjake k sodelovanju pri oblikovanju univerze v Novem mestu.

18. januar Srečanje ljubljanskih članov našega društva (Novomeščani v Ljubljani) v gostilni Šestica v Ljubljani ob 17.00.

25. januar Izšla posebna števila IZZIVA o univerzi v Novem mestu.

15. februar Seja upravnega odbora ob 19.00 v gradu Grm. – Priprava na redni občni zbor.
22. februar REDNI OBČNI ZBOR ob 19.00 v Narodnem domu. – Poročila predsednika, blagajnika in nadzornega odbora soglasno sprejeta. – Za novega člana nadzornega odbora izvoljen Igor Vidmar. – Sprejet sklep, da društvo v jeseni spet kandidira na lokalnih volitvah.
8. marec Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Določena posebna skupina za pripravo na volitve, ki jo vodi Matjaž Verbič. – Nujna je obnovitev spletne strani društva.
22. marec Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Razprava o možnostih udeležbe na lokalnih volitvah. – Kako vključiti člane društva v sistem zbiranja podpisov za podporo liste kandidatov.
5. april Sestanek skupine Zgodovina za prihodnost ob 19.00 na gradu Grm. Oblikovanje posebne brošure.
5. april Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Predloženi osnutek poziva vsem članom in prijateljem društva v zvezi z lokalnimi volitvami je treba še dopolniti. – Pobuda za navezavo stikov z društvom Akcija in za pripravo pogovornega večera v maju.
17. april Sestanek predstavnikov društva s predsednico društva Akcija glede sodelovanja na volitvah.
25. april Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Izbira teme in termina za pogovorni večer. – Priprava strategije za udeležbo na lokalnih volitvah.
5. maj Prvi sestanek skupine za pripravo pogovornega večera pri Evi Simič ob 18.00.
15. maj Drugi sestanek skupine za pripravo pogovornega večera pri Evi Simič ob 17.00.
17. maj Trije člani upravnega odbora društva dejavno sodelovali v Prostorski delavnici za strategijo prostorskega razvoja in za prostorski red Mestne občine Novo mesto v Kulturnem centru Janeza Trdine.

17. maj Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Priprave na pogovorni večer in na izid glasila IZZIV.
24. maj POGOVORNI VEČER na temo Črne točke v Novem mestu ob 20.00 v Narodnem domu.
8. junij Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Tekoče zadeve. – Predlog občinskemu svetu, da se število svetnikov zmanjša za od 5 do 7 članov.
4. september Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Priprava na volitve (določitev skupin za sestavo kandidacijske liste in promocijskega gradiva).
19. september Sestanek skupine za promocijsko gradivo pri Mitji Simiču.
13. september Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Sestava kandidacijske liste in določitev 15 podpornikov te liste.
19. september Novinarska konferenca ob 10.00 v Narodnem domu. – Prisotni predstavniki 7 medijev.
27. september Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Priprave na volitve.
14. oktober Prijateljsko srečanje članov društva na Rudolfovem splavu na Krki ob 14.00 na Loki.
22. oktober Volitve v občinski svet. – Društvo dobi 4,38 % volilnih glasov in s tem eno mesto v občinskem svetu (Tone Škerlj).
26. oktober Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Ocena rezultatov volitev. – Načrti za nadaljnje delo.
15. november Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Priprava peticije novemu županu: predstavitev zadev, na katere je društvo zaman opozarjalo, z dodatkom Mihe Japlja o novi univerzi v Novem mestu.
6. december Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Priprava novoletnega srečanja. – Predlogi za dejavnosti društva v naslednjem letu.
20. december Tradicionalno NOVOLETNO SREČANJE članov društva v Gostišču Kos.

10. januar Srečanje ljubljanskih članov Društva Novo mesto (Novomeščani v Ljubljani) v gostilni Šestica v Ljubljani ob 17.00.
18. januar Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Predstavitel zaključne faze projekta Zgodovina za prihodnost z računalniško projekcijo. – Določen odbor za delno prenovno spletno strani društva. – Pobuda za novo obliko pogovornih večerov v Narodnem domu.
22. februar Začetek novih pogovornih večerov Četrți četrtek ob 19.00 v Narodnem domu. – Predstavitel projekta in brošure Zgodovina za prihodnost z računalniško projekcijo. – Prisotni župan obljubil podporo za izdajo te publikacije.
14. marec Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Priprava finančnega poročila. – Pobuda Marijana Doviča za umestitev akademije za uporabno umetnost v obnovljeni Narodni dom. – Poročilo z urbanistične konference. – Predlog za primerno arhitektonsko oblikovanje rekonstruirane čistilne naprave v Ločni.
22. marec Pogovorni večer Četrți četrtek ob 19.15 v Narodnem domu. – Predstavitel pobude Marijana Doviča za ustanovitev akademije uporabnih umetnosti in njeno možno umestitev v Narodni dom.
12. april Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Priprava na naslednji pogovorni večer. – Kako nadaljevati z glasilom IZZIV. – Preoblikovanje in dopolnitev spletne strani društva. – Pobuda Mihe Japlja, da se oblikuje Dolenjsko-belokranjska akademska unija tudi s podporo Društva Novo mesto.
26. april »Četrți četrtek« ob 19.15 v Narodnem domu. – Vnovična pobuda za ustanovitev posebne ustanove mestnega arhitekta, ki bi bila neodvisna od županskega mandata, in za zaprtje Glavnega trga za tranzicijski promet.
9. maj Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Priprava na razstavo 4 slikarjev, ki ustvarjajo v Narodnem domu, in na naslednji pogovorni večer.

17. maj Zadnji krik sokola – razstava Nejca Smodiša, Igorja Obradinoviča, Sebastijana Šeremeta in Marjana Maznika, ki ustvarjajo v Narodnem domu.
24. maj »Četrtri četrtek« ob 19.15 v Narodnem domu. – Predstavitve visokošolskega študijskega programa Informatika v sodobni družbi (Borut Rončević, direktor Univerzitetnega raziskovalnega središča v Novem mestu).
6. junij Spomladanski izlet ljubljanskih članov društva (Novomeščani v Ljubljani) v Pleterje in na Javorovico.
6. junij Okrogla miza Narodni dom jutri ob 20.00 v Narodnem domu v organizaciji Mestne občine Novo mesto na pobudo Društva Novo mesto.
20. junij Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Priprava na »Četrtri četrtek« v juniju.
28. junij »Četrtri četrtek« ob 20.00 v Narodnem domu. – Predstavitve knjižnega kompleta novinarja Toneta Jakšeta Drobci iz naše preteklosti (in štirih starih Novomeščanov iz vsake od štirih knjig) kot večmedijska prireditev (z besedo, s sliko in z glasbo).
10. september Seja upravnega odbora ob 20.00 na gradu Grm. – Načrti za prihodnje delo. – Določitev tem za »Četrte četrte« v septembru, oktobru in novembru.
27. september »Četrtri četrtek« ob 19.15 v Narodnem domu. – Predstavitve knjige Braca Mušiča Otroštvo v znamenju vojne.
11. oktober Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Problematika natečaja za stavbo na Novem trgu.
22. oktober Sestanek skupine za pripravo apela na Ministrstvo za okolje in prostor v zvezi z arhitekturnim natečajem za stavbo na Novem trgu (Pri slonu ob 18.00).
25. oktober »Četrtri četrtek« ob 19.15 v Narodnem domu. – 1. Problematika razpisa arhitekturnega natečaja Novi trg (Mitja Simič). – 2. Športna infrastruktura v Novem mestu (Igor Vidmar).

2007

14. november Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Priprava na pogovor z županom in na novoletno srečanje članov društva.
29. november »Pogovor z županom« ob 19.15 v Narodnem domu o temah, ki so pomembne za stanje in razvoj Novega mesta.
10. december Pismo Ministrstvu za okolje in prostor o presoji zakonitosti veljavnega odloka o spremembah in dopolnitvah ureditvenega načrta Novi trg v Novem mestu.
20. december Tradicionalno novoletno srečanje članov Društva Novo mesto ob 19.00 v Hotelu Krka.

2008

10. januar Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Priprava na občni zbor in »Četrți četrtek« v januarju.
24. januar »Četrți četrtek« ob 19.00 na Rotovžu. – Arhitekt Jovo Grobovšek predstavi konservatorski program za Narodni dom v Novem mestu.
30. januar Seja upravnega odbora ob 19.00 na gradu Grm. – Priprava na občni zbor in izdajo glasila IZZIV.
28. februar OBČNI ZBOR ob 19.00 v Narodnem domu. – Izvolitev novih organov društva. Novi predsednik društva je Mitja Simič, dipl. ing. kraj. arh.
19. marec Seja upravnega odbora na gradu Grm ob 19.00. – Oblikovanje tematskih skupin društva.
27. marec »Četrți četrtek« v Galeriji Dolenjskega muzeja ob 19.15. – Predstavitev arheoloških izkopavanj na Marofu (Borut Križ).
10. april Javna obravnava občinskega prostorskega načrta v Kulturnem centru ob 17.00.
10. april Seja upravnega odbora v Narodnem domu ob 19.00. – Pobuda občini za spremembo prostorskega akta Novi trg. – Priprava na »Četrți četrtek« v aprilu.
17. april Upravna enota Novo mesto izda odločbo o spremembi temeljnega akta in zastopstva Društva Novo mesto.

8. maj »Četrți četrtek«. – Pogovor s prof. dr. Miho Japljem, častnim občanom Novega mesta, v Čajnici ob 20.00. (Pogovor je vodil Igor Vidmar.)
16. maj Dopis na Ministrstvo za okolje in prostor o presoji zakonitosti veljavnega odloka o spremembah in dopolnitvah ureditvenega načrta Novi trg v Novem mestu.
22. maj Seja upravnega odbora ob 20.00 v Narodnem domu. Slikar Marjan Maznik da pobudo za Novomeško srečanje slikarjev. – Pregled dela projektnih skupin. – Problem novega prostora za seje upravnega odbora. – Kako premakniti zadeve okoli Narodnega doma.
29. maj »Četrți četrtek« premaknjen za en teden. – Umetnostna zgodovinarica mag. Marinka Dražumerič predstavila zgodovino Kapiteljske cerkve in odkrivanje novih fresk v cerkvi.
11. junij Seja upravnega odbora ob 20.00 v Narodnem domu. – Priprava na Novomeško srečanje slikarjev. – Pregled dela projektnih skupin.
11. avgust Poslano javno vprašanje županu glede Novega trga št.6. (Objavljeno tudi v Dolenjskem listu 14. 8. 2008.)
29. avgust Društvo Novo mesto sodeluje in podpre Novomeško srečanje slikarjev.
11. september Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni dvorani Gozdnega gospodarstva Novo mesto. Prenos pooblastil na novega predsednika Mitja Simiča. – Župan še ni odgovoril na javno vprašanje o Novem trgu. – Načrtovan simpozij spomladi naslednjega leta. –
24. september Društvo Novo mesto se predstavi na Bazarju nevladnih organizacij v Kulturnem centru Janeza Trdine s svojo stojnico in promocijskim materialom (od 10.00 do 16.00).

2008

9. oktober Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Določitev naslednjih tem za »Četrti četrtak«. – Predstavniki društva bodo izstopili iz upravnega odbora Ustanove za obnovo in oživitev Narodnega doma, ker je nedejaven. – Pobuda, da se Narodni dom imenuje za spomenik državnega pomena in da IZZIV postane javno glasilo.
23. oktober »Četrti četrtak« ob 19.15 v Narodnem domu. Predstavitve knjižnice Novomeški ustvarjalci – Zgodovina za prihodnost.
13. november Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Kako tržiti knjižico Novomeški ustvarjalci kot vodič po mestu. – Tone Škerlj pripravil izjavo o Narodnem domu. – Predlogi za temo na simpoziju v naslednjem letu.
4. december POGOVORNI VEČER o turizmu ob 19.00 v Narodnem domu. V. d. direktorja Zavoda za turizem Ivo Kuljaj predstavil delo in vizije zavoda.
11. december Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Iskanje nove strategije glede Narodnega doma. – Popraviti in dopolniti pravila društva do zbora članov. – Možne teme za pogovorne večere.
18. december Tradicionalno NOVOLETNO SREČANJE članov društva v Hotelu Krka ob 19.00.

2009

14. januar Novoletno srečanje ljubljanskih članov društva ob 17.00 v Ljubljani v lokalu Šestica. – Tudi predstavitve knjižnice Novomeški ustvarjalci – zgodovina za prihodnost.
15. januar Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Priprava na zbor članov in obravnava sprememb pravil društva. – Tone Škerlj prepuštil svetniško mesto Mitji Simiču. – Pogovorni večeri bodo letos vsako zadnjo sredo v lokalu LokalPatriot.
28. januar Pogovorni večer ob 19.00 v LokalPatriotu na temo Kako do denarja iz evropskih sredstev za obnovo hiš v zaščitenem mestnem jedru? – Jože Papež in Marjan Kopač predstavila obnovo svojih hiš na Glavnem trgu.

29. januar Pogovor predstavnikov društva z direktorico Razvojnega centra Mojco Špec Potočar o sodelovanju pri razvoju mestnega turizma, revitalizaciji Narodnega doma, Zborniku 2009, univerzitetnem kampusu idr.
5. februar REDNI LETNI ZBOR ČLANOV ob 18.00 v sejni sobi Društva upokojencev. – Poročila organov društva. – Sprememba pravil društva. – Izvolitev Jožice Miklič za novo tajnico društva.
18. februar Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Priprava na sejo občinskega sveta in na naslednji pogovorni večer. Poročilo in predlogi v zvezi z glasilom IZZIV. – Razprava o predlaganem simpoziju oz. zborniku v tem letu.
25. februar Pogovorni večer ob 19.00 v LokalPatriotu na temo Urejenost mesta. – Slikovna predstavitev črnih točk v mestu. – Pisna anketa med udeleženci večera na temo urejenosti mesta in o možnih rešitvah.
19. marec Sestanek skupine za pripravo stališč, ki jih bo društvo zastopalo na urbanistični delavnici Mestna tržnica Novo mesto, ob 18.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva.
19. marec Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Priprave na pogovorni večer v marcu. – Predlogi za svetniška vprašanja.
19. marec Izšla nova številka IZZIVA.
25. marec Pogovorni večer ob 19.00 v LokalPatriotu na temo Novomeško kulturno poletje. – Predstavitev poletnih kulturnih prireditev v Novem mestu. – Glavne teme v razpravi: kako oživiti kulturna dogajanja na Glavnem trgu, možne lokacije za kulturne prireditve, kako tržiti kulturno produkcijo v mestu, problem financ in prometa skozi mestno jedro.
3. april Pisni poziv Mestni občini Novo mesto k večji urejenosti javnih površin Novem mestu.

16. april Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Pregled sklepov. – Priprava na pogovorni večer in naslednjo številko IZZIVA. – Priprava kreativnih delavnic na temo Mestni prostor Novega mesta. – Svetniška vprašanja.
22. april Pogovorni večer ob 19.00 v LokalPatriotu na temo Novomeška tržnica.
15. maj Izšla nova številka IZZIVA.
21. maj Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Kreativne delavnice v pripravi Andreja Goloba. – Naslednji pogovorni večer. – Predlog blagajnika o prenehanju članstva nekaterih članov. – Predlog za obeležitev spominskega dne Narodnega doma.
23. maj Kreativne delavnice na temo Mestni prostor Novega mesta v Kulturnem centru Janeza Trdine in na terenu pod vodstvom Andreja Goloba (od 9.00 do 16.00).

27. maj Pogovorni večer ob 20.00 v Kavarni na Glavnem trgu na temo Kako tržiti arheološko dediščino v Novem mestu. – Po uvodni predstavitvi Boruta Križa je sledila plodna debata.

8. junij Kratka provokativna kulturno-umetniška akcija Društva Novo mesto ob spominskem dnevu Narodnega doma, ki je bila opažena v medijih.

18. junij Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Splošna urejenost mesta. – Priprava na Zbornik 2009 in novo številko IZZIVA. – Poročilo o kreativnih delavnicah.

28. avgust »Galerija na prostem« na Glavnem trgu v organizaciji društva Mavrica s sodelovanjem Društva Novo mesto. Prireditev naj bi postala tradicionalna.
-
-
15. september Izšla nova številka IZZIVA.
17. september Seja upravnega odbora ob 19.30 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Pregled sklepov. – Poročilo o pripravi Zbornika 2009. – Ocena zadnje številke IZZIVA in predlogi za nove prispevke. – Izbira teme za naslednji pogovorni večer. – Priprava svetniških vprašanj.
22. september Sodelovanje na Bazarju nevladnih organizacij v Kulturnem centru Janeza Trdine od 12.00 do 16.00. – Predstavili delo društva, vse njegove publikacije in glasilo IZZIV.
28. september Udeležba na posvetu na temo Kdaj bo v reki Krki ponovno možno kopanje vzdolž njenega celotnega vodotoka? v organizaciji Zavoda za turizem Novo mesto.
22. oktober Seja upravnega odbora ob 19.30 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Poročilo s posveta o reki Krki. – Kako napredujejo priprave na zbornik in naslednjo številko IZZIVA.
28. oktober Pogovorni večer na temo Odnos mladih do mestnega prostora ob 20.00 v LokalPatriotu. – Obsežno poročilo o tem večeru v Dolenjskem listu 5. 11. 2009, str. 23.
19. november Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Priprava Zbornika 2009 in naslednjega pogovornega večera. – Izbira lokacije za novoletno srečanje članov društva.
25. november Pogovorni večer na temo Kakšnega župana želimo? ob 19.00 v LokalPatriotu. Moderator večera Matjaž Verbič.
15. december Izšla nova številka IZZIVA.

15. december Seja upravnega odbora ob 19.30 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Pregled minulega dela in načrti za naprej.
23. december Tradicionalno NOVOLETNO SREČANJE članov Društva Novo mesto ob 19.00 v Hotelu KRKA.
7. januar Društvo Novo mesto uradno predlaga Mestni občini Novo mesto, da imenuje prof. dr. Milčka Komelja za častnega občana.
14. januar Srečanje ljubljanskih članov Društva Novo mesto v Ljubljani v lokalu Šestica ob 17.00.
21. januar Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Priprave na pogovorni večer in letni zbor članov. – Poročilo predsednika o srečanju z ljubljanskimi člani.
27. januar Pogovorni večer v LokalPatriotu na temo Kaj je Novo mesto pridobilo z novim občinskim prostorskim načrtom?
15. februar Izšla nova številka glasila IZZIV.
17. februar REDNI LETNI ZBOR ČLANOV Društva Novo mesto ob 18.00 v mali dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine. – Sklep zbora: društvo naj se udeleži lokalnih volitev.
24. februar Pogovorni večer v LokalPatriotu o prostovoljni akciji Ekologov brez meja Očistimo Slovenijo.
25. februar Društvo Novo mesto izdalo priporočilo o delu, vlogi in pomenu Dolenjskega lista.
3. marec Izšel nov zbornik društva Novo mesto – možnosti in priložnosti.

18. marec Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Priprava na novinarsko konferenco in na predstavitev zbornika. – Pripravljena izjava o Narodnem domu. – Internetna stran društva.
25. marec Društvo poslalo občinski komisiji za statut in poslovnik predloge za spremembe in dopolnitev statuta Mestne občine Novo mesto.
26. marec Novinarska konferenca in predstavitev zbornika Novo mesto – možnosti in priložnosti v LokalPatriotu ob 10.00.
31. marec Pogovorni večer v LokalPatriotu ob 19.00 na temo 60 let Dolenjskega lista in 20 let TV Novo mesto (Vaš kanal).
6. april Predstavitev zbornika v mali dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine ob 18.00.
14. april Seja upravnega odbora ob 19.30 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Pregled stroškov zbornika. – Organiziranje soočenja županskih kandidatov. – Pogovorni večer v maju. – Predlog za pripravo programske vsebine Narodnega doma. – Spletna stran.
12. maj Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Poročilo s seje odbora za statut in poslovnik o naših predlogih. – Dogajanja v Narodnem domu. – Povezovanje z Društvom za prostovoljno delo.
26. maj Pogovorni večer v LokalPatriotu ob 20.00 . Predstavitev revije RAST.
9. junij Društvo Novo mesto organiziralo pogovor z županskimi kandidati (Muhič, Kekec, Perhaj, Macedoni, Bučar) v mali dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine ob 19.00.

16. junij Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Lokalne volitve. – Dogajanje v Narodnem domu. – Društvo na internetu.
17. avgust Seja upravnega odbora ob 20.00 sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Priprave na lokalne volitve.
26. avgust Nabiranje podpore listi kandidatov Društva Novo mesto na lokalnih volitvah.
28. avgust »Galerija na prostem« na Glavnem trgu v organizaciji društva Mavrica in Društva Novo mesto.

2. september Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Priprave na volitve (zbiranje podpore listi kandidatov, sestavljanje liste kandidatov za občinski svet).
1. oktober Izšla nova številka glasila IZZIV.
4. oktober Novinarska konferenca Društva Novo mesto ob 10.00 v prostorih Društva za prostovoljno delo.
5. oktober Društvo Novo mesto sodelovalo na Bazarju nevladnih organizacij v Kulturnem centru Janeza Trdine od 13.00 do 18.00.
7. oktober Glasilo IZZIV priloženo Dolenjskemu listu.
10. oktober Volitve v občinske svete. – Društvo Novo mesto ni dobilo predstavnika v občinskem svetu (30 glasov premalo).
28. oktober Seja upravnega odbora ob 19.30 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. –

2010

18. november Seja upravnega odbora ob 19.00 v prostorih Gozdnega gospodarstva. – Predlogi za nadaljnje delo društva. – Priprava nove številke IZZIVA in novoletnega srečanja.
15. december Izšla nova številka IZZIVA.
20. december Tradicionalno NOVOLETNO SREČANJE članov Društva Novo mesto ob 19.00 v Hotelu KRKA.

2011

12. januar Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Razprava o nadaljnjem delu društva. – Predsednik društva je v odstopu. – Kako najti novega predsednika. – Izdaja nove številka glasila IZZIV.
10. februar Prvi sestanek ožje skupine upravnega odbora društva ob 18.00 pri Evi Simič. – Kako rešiti problem vodenja društva do zbora članov.
24. februar Drugi sestanek ožje skupine upravnega odbora ob 18.00 pri Evi Simič. – Sklep: Mitja Simič formalno vodi in zastopa društvo do konca svojega mandata v letu 2012. V tem času prevzame funkcijo podpredsednika in skrb za redno delo društva Matjaž Verbič.
17. marec Seja upravnega odbora ob 19.00 v prostorih Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Obravnava in sprejem zaključnega računa za leto 2010. – Smernice za nadaljnje delo društva. – Matjaž Verbič prevzame mesto podpredsednika društva in namestnika predsednika.
31. marec Seja upravnega odbora ob 20.00 v prostorih Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Priprave na zbor članov društva.
5. april ZBOR ČLANOV DRUŠTVA ob 18.00 v mali dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine. – Sprejem letnega poročila, zaključnega računa in letnega poročila za leto 2010. – Sklep: Mitja Simič formalno vodi in zastopa društvo do konca svojega mandata leta 2012. Pripraviti pogovorni večer o problemih poteka tretje razvojne osi na območju občine.
5. maj Seja upravnega odbora ob 20.00 v prostorih Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Nadaljnje delo društva. – Priprave na pogovorni večer.

25. maj POGOVORNI VEČER na temo Tretja razvojna os ob 18.00 v mali dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine.
9. junij Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Zaključki s pogovornega večera. – Priprava na Bazar nevladnih organizacij.
18. junij BAZAR nevladnih organizacij. – Društvo je sodelovalo na posebni stojnici s svojimi publikacijami (zborniki) in glasilom IZZIV ter dvema stojaloma s prikazom nekulturnega stanja v mestu.
23. junij Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Poročilo z bazarja. – Pregled udejanjanja programa društva, sprejetega na zboru članov.
8. julij Društvo je organiziralo vodeni ogled izkopavanj na Kapičeljski njivi pod vodstvom našega člana arheologa Boruta Križa.

27. avgust GALERIJA NA PROSTEM na Glavnem trgu od 9.00 do 15.00 v organizaciji likovnega društva Mavrica in Društva Novo mesto.

2011

7. september Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Pregled sklepov z zadnje seje upravnega odbora. – Priprave in načrti za nadaljnje delo društva.
23. september Prikaz in ogled dejavnosti v Narodnem domu za člane društva.
19. oktober Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Priprave na fotografsko razstavo Marjana Lapajneteta v TPV ter na pogovorna večera o Kandiji in Glavnem trgu.
9. november Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Pregled udejanjanja sklepov in zadolžitvev s prejšnje seje.
6. december Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Priprave na fotografsko razstavo Marijana Lapajneteta in pogovorni večer o Kandiji.
7. december Fotografska razstava Marijana Lapajneteta v sodelovanju z Društvom Novo mesto ob 19.00 v prostorih Tovarne posebnih vozil Novo mesto.
14. december POGOVORNI VEČER na temo Kam greš, Kandija? ob 19.00 v prostorih Tovarne posebnih vozil Novo mesto.
22. december Tradicionalno NOVOLETNO SREČANJE članov Društva Novo mesto ob 19.00 v Hotelu KRKA.

2012

18. januar Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Načrti za delo v letu 2012.
9. februar Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Priprave na pogovorni večer. – Zastopanje interesov društva v mestnem svetu. – Sprejem bilance in zaključnega računa za leto 2011.
15. februar POGOVORNI VEČER o Glavnem trgu. – Pobuda za ustanovitev Gibanja za staro mestno jedro.
15. februar Izide pomladanska številka IZZIVA.

22. februar Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi GG Novo mesto. – Dejavnosti po pogovornem večeru o Glavnem trgu.
29. februar Sestavljen seznam zahtev in predlogov Društva Novo mesto Mestni občini Novo mesto glede mestnega jedra.
13. marec Na pobudo s pogovornega večera ustanovljeno Gibanje za mestno jedro.
- Imenovana ožja operativna skupina.
19. marec Predstavnik društva izročita županu Seznam zahtev in predlogov društva glede mestnega jedra.
21. marec Seja upravnega odbora v sejni sobi GG Novo mesto ob 19.00. – Poročilo z obiska pri županu. – Član društva Novo mesto Tomaž Golob pripravil programska in izvedbena izhodišča Gibanja za mestno jedro.
3. april Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi GG Novo mesto. – Predstavitev pobude za umetniško tržnico. – Sodelovanje pri razpravah o Tretji razvojni osi.
9. maj Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi GG Novo mesto. – Sodelovanje občanov z lokalno skupnostjo. – Tretja razvojna os. – Poživitev družabnega življenja v društvu.
15. maj Izide poletna številka IZZIVA.
31. maj Odgovor župana na Seznam zahtev in predlogov Društva Novo mesto, ki je bil posredovan županu 29. 2. 2012.
13. junij Seja upravnega odbora v sejni sobi GG Novo mesto ob 20.00. – Razprava in komentarji k odgovoru župana na zahteve in predloge društva. – Zahteva za konceptualno rešitev tržnice. – Obvestilo Gregorja Macedonija o svojih pobudah v zvezi z mestnim jedrom.
26. junij Predstavitev in ogled velodroma v Češči vasi, v katerem ima sedež kolesarski klub Adria.

12. september Seja upravnega odbora v sejni sobi GG Novo mesto ob 19.00. – Sporazum med Mestno občino Novo mesto in nevladnimi organizacijami. – Izvolitev kandidatov v Komisijo za razvoj nevladnega sektorja MO Novo mesto. – Priprave na Bazar nevladnih organizacij in glasilo IZZIV.

15. september Izšla jesenska številka glasila IZZIV.

21. september Sodelovali na Bazarju nevladnih organizacij na Glavnem trgu od 14.00 do 18.00. Na stojnici razstavili vse naše zbornike in druge publikacije ter glasilo IZZIV.

21. september Predsednik v imenu društva podpisal Sporazum med Mestno občino Novo mesto in nevladnimi organizacijami.

17. oktober Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi GG Novo mesto. – Poročila z Bazarja nevladnih organizacij. – Priprava dejavnosti v zadnjem četrtletju. – Predlogi k pripravi občinskega proračuna.

24. oktober Ogled muzejske zbirke IMV v Drgančevju ob 17.00 in pogovor s člani.

14. november Za člane društva vodeni ogled razstave Novo mesto 1848–1918 ob 17.00 v Galeriji Dolenjskega muzeja.

2012

28. november Seja upravnega odbora v sejni sobi GG Novo mesto ob 19.00. – Kadrovski problemi. – Predlogi k občinskemu proračunu. – Program za Narodni dom iz leta 2001 bo vnovič posredovan županu. – Priprave na novoletno srečanje.
15. december Izide zimska številka IZZIVA.
17. december Tradicionalno NOVOLETNO SREČANJE članov društva v Hotelu Krka ob 19.00.

2013

9. januar Srečanje ljubljanskih Novomeščanov ob 11.00 v Ljubljani pri Šestici.
9. januar Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Kadrovske zadeve. – Nadaljnje delo društva.
6. februar Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi GG Novo mesto. – Priprave na srečanje s člani društva glede kadrovskih zadev in nadaljnega programa društva.
15. februar Izide prva številka društvenega glasila IZZIV, leto XII.
20. februar Programski zbor društva KAKO NAPREJ? ob 18.00 v mali dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine. – Nabor predlogov in pobud.
13. marec Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi GG Novo mesto. – Razprava o kadrovske prenovi društva. – Sprejeta kandidatura Tomaža Goloba za novega predsednika. – Pregled programskih usmeritev društva z zadnjega programskega zbora članov. – Finančno poročilo. – Razpisi Regionalnega centra nevladnih organizacij.
- 11.–13. april Člana društva (T. Golob in M. Simič) sodelujeta na delovnem srečanju pri evropskem projektu ReACTION na temo Lokalni viri za blaginjo in razvoj v Špitalu ob Dravi v Avstriji.
24. april Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi GG Novo mesto. – Priprava na Zbor članov 8. 5. 2013. – Sprejem kandidatov za predsednika, člane upravnega in nadzornega odbora ter organe zbora. – Predstavitev programskih izhodišč društva. – Obeležitev 650-letnice ustanovitve Novega mesta.

8. maj

REDNI ZBOR ČLANOV ob 19.00 v mali dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine. – Uvodno predavanje Mojce Špec Potočar o regionalnem razvoju in programu občine za obdobje 2014–2020. – Formalnosti s konstituiranjem zbora. – Poročila predsednika, blagajnika in nadzornega odbora. – Razrešnica starim organom društva in izvolitev novih organov. Novi predsednik društva je umetnostni zgodovinar Tomaž Golob.– Programske usmeritve za nadaljnje delo društva.

15. maj

Izide druga številka društvenega glasila IZZIV, leto XII.

22. maj

Seja novega upravnega odbora ob 19.00 v prostorih Društva za prostovoljne dejavnosti na Glavnem trgu. – Za novega tajnika društva je izvoljen Mitja Simič, za blagajničarko pa Staša Vovk. – Oblikovanje programa delovanja Društva Novo mesto za obdobje 2013–2017. – Sodelovanje z Društvom za razvijanje prostovoljnega dela (DRPD).

10. junij

Seja upravnega odbora ob 19.00 v prostorih DRPD. – Ustanovitev delovnih skupin. – Obeležitev 20-letnice društva in praznovanje 650-letnice ustanovitve Novega mesta. – Sodelovanje z DRPD pri evropskih projektih in z Razvojnim centrom Novo mesto pri pripravi regionalnega razvojnega programa za jugovzhodno regijo.

18.–20. junij

Predstavniki Društva Novo mesto in DRPD se udeležijo usposabljanja pri evropskem projektu COHEIRS (Civilni opazovalci za zdravje in okolje) v Bruslju (Belgija).

11. september Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi DRPD. – Predlogi za teme pogovornih večerov. – Izdaja spominske brošure (s povzetkom v angleščini) ob 20-letnici ustanovitve društva (urednik Mitja Simič). – V organizacijski odbor za obeležitev 650-letnice ustanovitve Novega mesta vključena tudi dva člana našega društva (T. Golob in Z. Picelj). – Udeležba Društva Novo mesto na tradicionalnem Bazarju nevladnih organizacij. – Pripravljena pisna pritožba za evropsko komisijo v zvezi s Tretjo razvojno osjo.
15. september Izide tretja številka društvenega glasila IZZIV, leto XII.
20. september Sodelovanje na tradicionalnem Bazarju nevladnih organizacij.
- 13.–15. oktober Predstavniki društva (Simič, Vidmar, Jaklič) sodelujejo na drugem srečanju pri evropskem projektu ReACTION iz programa Evropa za državljane v mestu Marghita (Romunija) pod naslovom Civilna družba kot dejavnik razvoja lokalnih skupnosti.
24. oktober Društvo Novo mesto in Društvo za razvijanje prostovoljnega dela izvedeta prvo delavnico v okvirju projekta COHEIRS z naslovom Zdravje in okolje v Novem mestu s petimi okroglimi mizami. Vodja delavnice Tomaž Golob.

6. november Seja upravnega odbora ob 19.00 v prostorih DRPD. – Obeležitev 20- letnice delovanja Društva Novo mesto in praznovanje 650-letnice ustanovitve Novega mesta. Sodelovanje z Društvom za razvijanje prostovoljnega dela.
21. november Druga delavnica v okviru projekta COHEIRS z naslovom Državljska odgovornost in trajnostni razvoj v Šolskem centru. Vodja Tomaž Golob.

11. december Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi DRPD. – Priprave na obeležitev 20-letnice delovanja društva in na tradicionalno novoletno srečanje.
15. december Izide četrta številka društvenega glasila IZZIV, leto XI.
19. december Tradicionalno NOVOLETNO SREČANJE članov društva v Hotelu Krka ob 19.00.

Bibliografija

Društva novo mesto

(Bibliografija za obdobje od 25. 11. 1993 do 15. 10. 2003 je bila objavljena v zborniku Prvih deset let, ki je izšel ob 10-letnici delovanja Društva novo mesto.)

1. PRVIH DESET LET / Zbornik ob 10-letnici delovanja Društva Novo mesto (18. 11. 2003)
  - Voščilo župana
  - Anton Škerlj: Kako naprej?
  - Stane Granda: V iskanju sodobne identitete
  - Bogdan Osolnik: Spomini na Novo mesto
  - Staša Vovk: Naš (?) Narodni dom
  - Marijan Dovič: Razcvet novomeške glasbene kulture
  - Janko Jarc: Pesmi
  - Vladimir Braco Mušič: Preobrazba našega mesta in skrb za urbano dediščino
  - Jovo Grobovšek: Od družabnosti do vesti urbanega okolja
  - Miha Japelj: Četrta slovenska univerza v Novem mestu – realnost, sanje, utopija?
  - Joža Miklič: Minula spoznanja kot osnova za delo v prihodnje
  - Aleš Gabrič: Govor na občinski proslavi dneva upora v Novem mestu leta 2002
  - Eva Simič: Kronika Društva Novo mesto
  - Eva Simič: Bibliografija Društva Novo mesto
2. Igor Vidmar: Desetletje boja za boljše mesto; Dolenjski list, 27. 11. 2003
3. Jubilej Društva Novo mesto; Novi medij, december 2003, str. 31
4. Andrej Bartelj: Bolnišnica med cestami in parkirišči; Dolenjski list, 5. 2. 2004
5. Uroš Lubej (UL): Ustavna pobuda za razveljavitev krivičnega volilnega zakona; Park, 19. 2. 2004, str 4
6. Andrej Bartelj: Pobuda za enako volilno pravico; Dolenjski list, 26. 2. 2004, str. 4
7. IZZIV (priložen tudi Dolenjskemu listu), 19. 3. 2004
  - Braco Mušič: Drgančevje – univerza ali trgovski center
  - Tomaž Levičar – Tone Škerlj: Zakon proti ljudem, društvo proti državi
  - Staša Vovk: Poklicno gledališče
  - Mitja Simič: Podoba mestnega jedra ob 100-letnici rojstva Marjana Mušiča
  - Marjan Lapajne: Bolnice med cestami in parkirišči
  - Igor Vidmar: Deset let prizadevanj
  - Eva Simič: Kronika Društva Novo mesto
  - Ivan Hrovatič: Avtobusi ob novomeški jami
  - Marjan Moškon: Poročilo občinskega svetnika
  - Tomaž Levičar: Simboli Novega mesta
  - Matjaž Verbič: Delo, a ne za vse

- Stane Granda: Namesto odgovora
- 8. Igor Vidmar: Cerar svetuje, naj kar vztrajajo; Dolenjski list, 29. 4. 2004, str. 4
- 9. Uroš Lubej: Do Novomeščanov domnevno krivičen volilni zakon za Ustavno sodišče ni sporen; Park, 12. 5. 2004, str. 4–5
- 10. Milan Markelj: Zgodovina za prihodnost; Dolenjski list, 3. 6. 2004, str. 14
- 11. IZZIV, 13. 10. 2004
  - Tone Škerlj: Narodni dom
  - Janez Pencca: Kaj pa je vaju treba bilo?
  - Aleš Plut: BTC – problemi so, problemi bodo
  - Braco Mušič: Nadaljevanka o ustanovitvi univerze
  - Mitja Simič: Nove javne zelene površine
  - Staša Vovk: Ni kaj dosti o gledališču
  - Borut Škerlj: Germove štale za umetnost
  - Matjaž Verbič: Najmanj ljudi brez dela
  - Mitja Simič: Zgodovina za prihodnost
  - Eva Simič: Kronika Društva Novo mesto
- 12. Boris Blaič: Osebnost v tej državi ne štejem za noben odstotek (Intervju z Antonom Škerljem); Park, 15. 11. 2004, str. 12–13
- 13. Tomaž Levičar: Mordaxovo sprehajališče; Mesečnik št. 10, december 2004, str. 6
- 14. Pogovorni večer; Novi medij, št. 12, december 2004, str. 31
- 15. I. V. (Igor Vidmar): Za vogalom je pa vse svinjsko; Dolenjski list, 24. 2. 2005, str. 4
- 16. Franci Koncilja: Umazano mesto; Udarni list št. 16, april 2005, str. 12
- 17. I. V. (Igor Vidmar): Stranpota novomeškega urbanizma; Dolenjski list, 26. 5. 2005, str. 4
- 18. Novomeška kronika (Preresno); Dolenjski list, 26. 5. 2005, str. 4
- 19. I. V. (Igor Vidmar): Mesto dobilo poklicno gledališče; Dolenjski list, 2. 6. 2005, str. 4
- 20. Anton Škerlj: Mesto pripada meščanom, ne politikom (javno pismo); Dolenjski list, 30. 6. 2005, str. 21
- 21. IZZIV, 1. 7. 2005 (priložen Dolenjskemu listu)
  - Ivan Hrovatič: Mesto pripada meščanom
  - Tone Gošnik: Urbanizem v molu
  - Braco Mušič: Večni izzivi novomeškega urbanizma
  - Igor Vidmar: (Stran)pota novomeškega urbanizma
  - Joža Miklič: Res vse stoji zaradi pomanjkanja denarja?
  - Anton Škerlj: Narodni dom kliče!
  - Silva Bajuk: Romski zaposlitveni center
  - Mitja Simič: Novo mesto – čisto in urejeno
  - Eva Simič: Kronika Društva Novo mesto
  - Marjan Moškon: Kaj počneta svetnika?
  - Maksimiljan Starc: To naše mesto (pesem)
- 22. Ivan Krasko: Čas je za stvarne korake; Dolenjski list, 3. 11. 2005
- 23. Pogovorni večer; Novi medij, november 2005, str. 6
- 24. Mitja Simič: Šlo bo na boljše – slabše pač ne gre ...; Park, 14. 12. 2005, str. 13
- 25. IZZIV, 25. 1. 2006 (priložen Dolenjskemu listu)
  - Boris Dular: Da univerza ne bo le utopija
  - Anton Škerlj: Dovolj govorjenja
  - Borut Rončević: Šest tez o razvoju visokega šolstva v Novem mestu
  - Ana Blažič: Ob rob predloga odloka
  - (Tomaž Levičar): Urbanistično-arhitekturni natečaj za univerzitetni kampus
  - Braco Mušič: Univerza v Novem mestu – velik korak naprej
  - Miha Japelj: Izziv za mlade ustvarjalne ljudi
- 26. Igor Vidmar: Narodni dom (tudi slika); Dolenjski list, 2. 3. 2006, str. 4
- 27. Novi medij, januar 2006: Novomeški gospodarstveniki naj bodo zgled novomeškim politikom (str. 9)
- 28. I. Novak: Vagon naprodaj, o kupcih redkobesedni; Dolenjski list, 6. 4. 2006, str. 4

29. Igor Vidmar: V Narodnem domu o črnih točkah; Dolenjski list, 1. 6. 2006, str. 1
30. Rasto Božič: Narodni dom ali narodna sramota? Dobro jutro, 17. 6. 2006, str. 14–15
31. Miha Japelj: Črne točke v Novem mestu; Dolenjski list, 31. 8. 2006
32. I. V. (Igor Vidmar): Dobro je imeti tudi svetnike; Dolenjski list, 21. 9. 2006, str. 4
33. Anton Škerlj: Civilna iniciativa v občinski svet; Novi medij, september 2006
34. Zdenka Lindič Dragaš: Okoljska vest Novomeščanov; Delo, 26. 9. 2006, str. 6
35. IZZIV, 16. 10. 2006
  - Anton Škerlj: Zakaj spet na volitve
  - Mitja Simič: Pri odločanju lahko tudi nestrankarsko sodelujete
  - Mnenja: Bogdan Osolnik, Ivan Hrovatič, Staša Vovk, Joža Miklič, Peter Novak, Zdenko Picelj, Andrej Bartelj
  - Čemu se bo Društvo Novo mesto v novem mandatu občinski oblasti odločno upiralo
  - Lista kandidatov za občinski svet
  - Navodila za glasovanje
36. Lista Društva Novo mesto: Kje smo in kam želimo? Novi medij, oktober 2006, str. 28
37. Uroš Lubej: Soočenje predstavnikov list kandidatov – Tone Škerlj (Društvo Novo mesto); Park, 14. 10. 2006, str. 26–27
38. Rasto Božič: Zgodovina za prihodnost, Dolenjski list, 1. 3. 2007 (Kultura)
39. Rasto Božič: »Fuehrer durh Novo mesto«; Park, 3. 3. 2007, str. 29
40. Boris Blaič: Blišč in beda Narodnega doma; Dolenjski list, 29. 3. 2007, str. 4
41. Rasto Božič: Kot slaba vest oblasti; Dobro jutro, 28. 4. 2007, str. 13
42. PE. B. (Petra Bezjak): Za oživiljanje središča posebne ustanove? Delo, 28. 4. 2007, str. 4
43. I. V. (Igor Vidmar): Mesto potrebuje svojega arhitekta; Dolenjski list, 10. 5. 2007, str. 4
44. Mitja Simič: Mestni arhitekt med bajkami in resničnostjo; Park, 19. 5. 2007, str. 25
45. Društvo Novo mesto (Sebastijan Šeremet, Igor Obradinovič, Nejc Smodiš, Marjan Maznik): Zadnji krik sokola; Park, 19. 5. 2007, str. 34–35
46. Rasto Božič: Rekordni obisk Narodnega doma; Dobro jutro, 26. 5. 2007, str. 14
47. I. V. (Igor Vidmar): Narodni dom moralna last meščanov; Dolenjski list, 14. 6. 2007, str. 4
48. Rasto Božič: Vnovič o sramotnem Narodnem domu; Dobro jutro, 30. 6. 2007, str. 10–11
49. Rasto Božič: Mar prostor prenese toliko nasilja? Dobro jutro, 7. 7. 2007, str. 10–11
50. Mitja Simič: Kandija – novomeški geto; Park, 17. 7. 2007, str. 28
51. Tomaž Levičar: Narodna nerodnost; Park 17. 7. 2007, str. 26
52. Joža Miklič: Rešitev Narodnega doma; Park, 17. 7. 2007, str. 22
53. Tomaž Levičar: Premik prek okopov gradu Grm; Park, 6. 10. 2007, str. 23–24
54. I. Novak: Z amandmaji mimo stroke do nebotičnika; Dolenjski list, 11. 10. 2007, str. 4
55. Dragana Stanković: Načrti za Novi trg razburjajo javnost; Dnevnik, 10. 10. 2007, str. 10
56. Rasto Božič: Urbanistične spletko; Dobro jutro, 20. 10. 2007, str. 16
57. Apel Društva Novo mesto ob razpisu za NT6 (Novi trg 6); Park, 27. 10. 2007, str. 6
58. I. Novak: Mesto še daleč od športne dvorane; Dolenjski list, 2. 1., 2007, str. 2
59. Bo prišlo do ustavne presoje odloka o NT6 (Dopis Društva Novo mesto na Ministrstvo za okolje in prostor glede odloka o spremembah in dopolnitvah ureditvenega načrta Novi trg); Park, 22. 12. 2007, str. 6
60. I. Novak: Betonal kupil Novi trg 6; Dolenjski list, 21. 2. 2008, str. 3
61. IZZIV, 27. 2. 2008
  - Tone Škerlj: Po 15 letih je čas za pogled naprej
  - Mitja Simič: Balada o Novem trgu
  - Marjan Moškon: Pravljica o zakletem gradu
  - Igor Vidmar: Novomeška športna beračija
  - Joža Miklič: Vloga in pomen mesta kot sedeža pokrajine
  - Tomaž Levičar: Bolj žalosten sprehod
  - Dolenjska akademska pobuda: Zelena luč za fakulteto
  - Tomaž Levičar: Glavni trg na tleh

- Dopis Ministrstvu za okolje in prostor o spremembah in dopolnitvah ureditvenega načrta Novi trg
  - Eva Simič: Društvena kronika
  - Janez Ještovski (Ivan Hrovatič): Zabloda laboda (pesem)
  - MIM (Milan Markelj): Razprava o katastrofi
  - Naloge Društva Novo mesto
62. O grmskem gradu in novem predsedniku; Dolenjski list, 28. 2. 2008, str. 4
  63. Igor Vidmar: Simič nasledil Škerlja; Dolenjski list, 6. 3. 2008, str. 4
  64. Uroš Lubej: Društvo Novo mesto z novim predsednikom; Park, marec 2008, str. 9
  65. Zdenka Lindič Dragaš: Bo šest nadstropij stroki všeč? Delo, 18. 3. 2008, str. 6
  66. Rasto Božič: Ali je Grad Grm odrinjen na rob? Dobro jutro, 22. 3. 2008, str. 10–11
  67. Uroš Lubej: Vprašanje dolenskega poslanca; Park, 12. 4. 2008, str. 5
  68. Uroš Lubej: Sage o Novem trgu še ni konec? Park, 12. 4. 2008, str. 9
  69. Mitja Simič: Dom za obešanje? Park, 12. 4. 2008, str. 5
  70. Maja Regina – Uroš Lubej: Miha Japelj, častni občan; Park, 30. 4. 2008, str. 17
  71. Boris Blaić: Upravičena kritika ali brca v temo? Dolenjski list, 29. 5. 2008, str. 4
  72. Zdenka Lindič Dragaš: Opozicija zgrožena nad osnutkom prostorskega načrta; Delo, 29. 5. 2008, str. 6
  73. Rasto Božič: Prostorski načrt buri duhove; Dobro jutro, 7. 6. 2008, str. 10–11
  74. I. N.: Steklenjak na Novem trgu stoji; Dolenjski list, 14. 8. 2008, str. 6
  75. Mitja Simič: Javno vprašanje Društva Novo mesto županu; Dolenjski list, 14. 8. 2008, str. 24
  76. Milan Markelj: Galerija pod mestnim nebom; Dolenjski list, 4. 9. 2008, str. 18
  77. Boris Blaić: Novi trg po dveh letih; Dolenjski list, 23. 10. 2008, str. 4
  78. Milan Markelj: S knjigo v roki na sprehod po mestu; Dolenjski list, 30. 10. 2008, str. 37
  79. V Društvo Novo mesto aktivni tudi z novim predsednikom; Novi medij, dec. 2008, str. 47
  80. Zdenka Lindič Dragaš: Steklenjača je dobila ograjo za zaščito pešcev, Delo, 14. 1. 2009, str. 10
  81. Škerlj odstopil kot svetnik; Dolenjski list, 29. 1. 2009, str. 4
  82. Uroš Lubej: Mitja Simič namesto Antona Škerlja (v obč. svetu); Park, dec./jan. 2009, str. 13
  83. Igor Vidmar: Tako kot leta 1978 ne bo nikoli več; Dolenjski list, 12. 2. 2009, str. 24
  84. Rasto Božič: Obnova hiš v zaščitenem mestnem jedru je težak zalogaj; Dobro jutro, 14. 2. 2009, str. 10–11
  85. Rasto Božič: Vedno z Novim mestom; Dobro jutro, 14. 2. 2009, str. 14
  86. Smo se na malomarnosti že navadili? Dolenjski list, 5. 3. 2009, str. 4 (Foto I. Novak)
  87. Igor Vidmar: Pogovori o mestu; Dolenjski list (Popravki in odgovori), 5. 3. 2009, str. 35
  88. IZZIV, 19. 3. 2009
    - Mitja Simič: Imamo pač mesto, kot si ga zaslužimo
    - Anton Škerlj: Narodnemu domu bolj sposobno upravo
    - Igor Vidmar: Pogovorni večeri Društva Novo mesto
    - Anton Škerlj: Ob letu dvakrat višji primanjkljaj
    - Nina Štampohar: Mušič razstavljal v Kulturnem centru Janeza Trdine
    - Joža Miklič: Društvo vztraja pri zastavljenih nalogah
    - (Priloga: Pravila Društva Novo mesto)
  89. Igor Vidmar: Pod isto streho ali vsak zase? Dolenjski list, 2. 4. 2009, str. 15
  90. Igor Vidmar: Zaradi »spomeničarjev« v zagati; Dolenjski list, 7. 5. 2009, str. 4
  91. IZZIV, 15. 5. 2009
    - Mitja Simič: Mesto je izrazito podhranjeno
    - Mitja Simič: Kakšna naj bo tržnica (Pismo občini)
    - Tomaž Golob: Kaj pravijo o prenovi tržnice strokovnjaki
    - Marijan Lapajne. Le dva primera »novomeške pomladi 2009«
    - Joža Miklič: Samo petnajstina iz Evropske unije
    - Ivan Hrovatič: Čas prinaša, čas odnaša
    - Igor Vidmar: Trženje arheološke dediščine
    - Pisma bralcev

93. Jerca Božič Kranjec: Mesto parka (še) nima; Žurnal, 16. 5. 2009, str. 4
94. Odziv na intervju: Alojz Muhič, župan Mestne občine Novo mesto; Park, maj 2009, str. 8
95. I. V. (Igor Vidmar): Novomeška ni za lase privlečena; Dolenjski list, 4. 6. 2009, str. 2
96. Z. L. D. (Zdenka Lindič Dragaš): Le v Društvu Novo mesto so se spomnili na Narodni dom; Delo, 10. 6. 2009, str. 10 (Na kratko)
97. Rasto Božič: Občina zatajila Narodni dom; Dobro jutro, 13. 6. 2009, str. 17
98. Rasto Božič: Občina zatajila Narodni dom; Žurnal, 13. 6. 2009, str. 17
99. Rasto Božič: Država naj bi Novo mesto odrešila sramote; Dobro jutro, 29. 8. 2009, str. 17
100. Igor Vidmar: Slikarska zasedba Glavnega trga; Dolenjski list, 3. 9. 2009, str. 15
101. IZZIV, 15. 9. 2009
- Mitja Simič: Tisoč strani za vsako sejo
  - Matjaž Verbič: Kakšnega župana bi radi videli na Rotovžu
  - Anton Škerlj: Mesto zanemarjenih, razpadajočih hiš !?
  - Joža Miklič: Seznam prednostnih nalog za razvoj
  - Igor Vidmar: Mrtev kapital na policah Križatije
  - Andrej Golob: Kaj v mestu imamo in česa nimamo
102. Igor Vidmar: Kako jim to sploh pade na pamet? Dolenjski list, 5. 11. 2009, str. 23
103. IZZIV, 15. 12. 2009
- Boris Bukovec: Univerza v Novem mestu bo
  - Anton Škerlj: Mladi, kakšnega župana si želite?
  - Marjan Moškon: Pogovorni večeri Društva Novo mesto
  - Staša Vovk: Revija Rast raste že 20 let
  - T. J. (Jožefa Turk): Novo mesto! Naše mesto!
  - Joža Miklič: Zakaj trženje kulture samo v Novem mestu ne steče?
  - Andrej Golob: Spopad z brezposelnostjo
  - Mitja Simič: Novomeške javne zelene površine
  - Eva Simič: Društvena kronika
104. IZZIV, 15. 2. 2010
- Mitja Simič: Kaj je Novo mesto pridobilo z OPN?
  - Matjaž Grum, Davor Bilič: Poiskati vse črne točke!
  - Joža Miklič: Predstavitev in trženje v turizmu
  - Janez Ješkovski (Ivan Hrovatič): Kapiteljska njiva (pesem)
  - Andrej Golob: Zamisli od drugod
  - Boris Bukovec: Razmišljanje o e-regijah
  - Boris Bukovec: Prvi študenti na FOŠ v Novem mestu
  - Anton Škerlj: Dr. Ludvik Goleš (1917–2009)
105. NOVOMEŠKI ZBORNİK 2010 (Novo mesto – možnosti in priložnosti), 4. 3. 2010
- Mitja Simič: Med neizkoriščenimi možnostmi in novimi priložnostmi
  - Franci Bratkovič: Novo mesto kot regionalno središče
  - Joža Miklič: Kaj preprečuje sistematični razvoj mesta
  - Mojca Špec Potočar: Vloga Razvojnega centra v razvoju mesta
  - Helena Jeriček Klanšček: Novo mesto – zdravo mesto
  - Boštjan Pucelj: Forma Viva
  - Janez Penca: Ekologija in etika
  - Andrej Golob: Ustvarjalna delavnica Mestni prostor
  - Darja Peperko Golob: »Znanje o domu« kot temelj novomeške knjižnice
  - Miha Japelj: Univerza v Novem mestu – svetla ali manj svetla obzorja?
  - Katja Šoba: Študenti in študijsko okolje
  - Marijan Dovič: Jazzinty po desetih vročih sezonah
  - Jože Berus: Razvoj turizma v Novem mestu
  - Julij Nemanič: Cviček – priznana tradicionalno poimenovano vino
106. I. N. (Irena Novak): Vsaj opozarjajo lahko; Dolenjski list, 1. 4. 2010, str. 4
107. Uroš Lubej: Nekaj impresij o Narodnem domu (uvodnik); Park, 24. 5. 2010, str. 5
108. Boris Blaič: Županskih neznank je vse manj, Dolenjski list, 17. 6. 2010, str. 4

109. J. Š. (Jasna Šinkovec). Narodni dom – trd oreh, na njem se lomijo zobje; Novi medij, junij 2010, str. 7
110. IZZIV, 15. 9. 2010
- Mitja Simič: Možnosti in priložnosti prekašajo stanje
  - Mitja Simič: Štiri leta borbe so za nami
  - Tina Cigler: Te zanima moja družba?
  - Kandidati Društva Novo mesto za člane občinskega sveta
  - Tomaž Golob: Od dediščine do prihodnosti
  - Matjaž Verbič: Kako se bodo predstavili kandidati za župana
  - Tomaž Golob: Nebotičnik na Novem trgu?
  - Marjan Maznik: Galerija na prostem
  - Igor Vidmar: In Narodni dom je Sokol postal
  - Anton Škerlj: Prof. dr. Milček Komelj – častni občan Novega mesta
  - Upravni odbor društva Akademsko pobuda: Skrbi nas za študente
111. Rasto Božič: Zbornik, posvečen Novomeščanom, revija Rast, december 2010, str. 90, 91
112. IZZIV, 15. 12. 2010
- Matjaž Verbič: Padli na volilnem marketingu
  - Mitja Simič: Smo civilna pobuda z izkušnjami
  - Igor Vidmar: Po starem ne gre več
  - Joža Miklič: Upravnemu odboru Društva Novo mesto
  - Eva Simič: Društvena kronika 2010
113. IZZIV, 15. 2. 2011
- Mitja Simič: Tretji razvojni osi pri nas dobro kaže
  - Joža Miklič: Koliko nas je?
  - Anton Škerlj: Spremenjene razmere? (Morda, ne smejo pa biti odločilne!)
  - Ivan Hrovatič: Večnamenska dvorana bo v Portovalu
  - Anton Škerlj: Še vedno zvesti (Srečanje z ljubljanskimi Novomeščani)
  - Joža Miklič: Kako povečati obisk v muzeju
114. IZZIV, 15. 5. 2011
- Staša Vovk: Kulturna podoba našega mesta
  - Miha Japelj: Le skupaj in složno do pokrajinske univerze
  - Matjaž Grum: Podoba proti stvarnosti
  - Marjan Kuhar: Poročilo nadzornega odbora
  - Matjaž Verbič: Kaj bomo počeli?
115. Boris Blaić: Nasip v Mačkovcu je nepotreben; Dolenjski list, 2. 6. 2011, str. 4
116. Slavko Dokl: Škerljev rod je trden kot kraški marmor, Sopotja (glasilo Društva upokojencev Novo mesto), junij 2011, str. 3
117. Tone Škerlj: Kdo bo poskrbel za dostojni videz? Dolenjski list, 1. 9. 2011, str. 33
118. I. Novak: Galerija na prostem, Dolenjski list, 1. 9. 2011, str. 1
119. IZZIV, 15. 9. 2011
- Mitja Simič: Kandija kot klavrna senca nekdanje slave
  - Anton Škerlj: Kdo bo poskrbel za dostojen videz?
  - Staša Vovk: Društvo tudi letos na Bazarju nevladnih organizacij
  - Mitja Simič: Ali ste vedeli
  - Marjan Moškon: Še mesec dni za Koštialovo
  - Č. S.: Mavrična galerija na prostem
  - Matjaž Verbič: Vagon (kozjerija)
120. IZZIV, 7. 12. 2011 (posebna številka)
- Vlado Bahč: Marijan Lapajne, Kandijska cesta in TPV
  - Marijan Lapajne: Kam greš, Kandija?
  - Skice (Kandijsko križišče, Kandijska cesta)
  - Fotografije
121. IZZIV, 15. 12. 2011
- Mitja Simič: Gorjanci – krajinski park?
  - Ivan Hrovatič: Kam greš, Kandija?

- Joža Miklič: Kako nam gre v Mestni občini Novo mesto?
  - Ivan Hrovatič: Kapiteljske njive (pesem)
  - Ivan Hrovatič: Bili smo na Kapiteljski njivi
  - Eva Simič: Društvena kronika 2011
122. Boris Blaič: Dva pogleda na razvoj novomeške Kandije; Dolenjski list, 22. 12. 2011, str. 20
123. IZZIV, 15. 2. 2012
- Borut Križ: Razsvetlitev in razsvetljenje (Mestno jedro Novega mesta)
  - Mitja Simič: Drevesa na Glavnem trgu – v okras ali v napoto?
  - Zdenko Hlavaty: Pereča vprašanja Novega mesta in južne pokrajine
  - Anton Škerlj: Ustanova za obnovo in oživitvev Narodnega doma
  - Ivan Hrovatič: V areni parlamenta (pesem)
  - Staša Vovk: Bili smo v »Sokolcu«
124. Jasna Šinkovec: Nas je sram, odgovornih pa ne; Novi medij, februar 2012, str. 6
125. Boris Blaič: Klavna podoba dolenske metropole; Dolenjski list, 1. 2. 2012, str. 21
126. Tomaž Golob: Novo mesto, kam gre tvoja pot? Dolenjski list, 1. 2. 2012, str. 20
127. Zdenka Lindič Dragaš: Nezadovoljno mesto; Delo, 3. 3. 2012, str. 14
128. Alojzij Muhič: Odziv župana na pismo Društva Novo mesto; Dolenjski list, 15. 3. 2012, str. 35 (Popravki in odgovori)
129. Joža Miklič: Odziv župana na pismo Društva Novo mesto; Dolenjski list, 22. 3. 2012, str. 33
130. (Popravki in odgovori)
131. Igor Vidmar: Tudi zaradi njih ponosni na mesto; Dolenjski list, 12. 4. 2012, str. 4
132. Igor Vidmar: Marjan Moškoni; Dolenjski list, 12. 4. 2012, str. 40 (Portret tedna)
133. Igor Vidmar: Gibanje pripravlja svoj program (Gibanje za mestno jedro); Dolenjski list, 10. 5. 2012, str. 4
134. IZZIV, 15. 5. 2012
- Mitja Simič: Kdaj in kako do prenovljene mestne tržnice?
  - Tomaž Golob: Gibanje za staro mestno jedro
  - Kakšno staro Novo mesto hočemo? (Seznam zahtev in predlogov Društva NM)
  - Joža Miklič: Novo mesto – urejeno in čisto
  - Joža Miklič: Kako bi občinska uprava reševala mestne zagate
  - Joža Miklič: Novo mesto – družabnik Evropske prestolnice kulture
135. IZZIV, 15. 9. 2012
- Zdenko Hlavaty: Umestitev tržnice še vedno buri duhove
  - Joža Miklič: Za mesto ni pravega posluha
  - Matjaž Verbič: In česa ni v odgovoru
  - Mitja Simič: Tržnica v mestu – nebodigatreba?
  - Anton Škerlj: Še o zanemarjenih mestnih hišah
  - Joža Miklič: Proračun močno zaostaja
136. IZZIV, 15. 12. 2012
- Staša Vovk: Čas je, da se začnemo pripravljati
  - Mojca Novak: Koliko bo proračun namenil mestnemu jedru?
  - Joža Miklič: Naše skupne skrbi
  - Joža Miklič: Je kaj novega v Gibanju za staro mestno jedro?
  - Joža Miklič: Kakšen razvoj mestnega turizma?
  - Staša Vovk: Dolenjska in njeni ljudje
  - Matjaž Verbič: Baza je priložnost
  - Igor Vidmar: Zbrano delo Mirana Jarca
  - Eva Simič: Društvena kronika 2012
  - Ivan Hrovatič: Poklici (pesem)
137. Anton Škerlj: Krpanje Narodnega doma – do kdaj še? Novi medij, december 2012, str. 17
138. IZZIV, 15. 2. 2013
- Tomaž Golob: Prenova ali zgolj lepšanje starega mesta?
  - Igor Vidmar: Cesar spremenil ime, Ranković odprl bolnišnico
  - Staša Vovk: Zanimivo Novo mesto 1848–1918

- Staša Vovk: Med vozili IMV v Drgančevju
  - Albert Račečič: Kako se lotiti prenove starega mestnega jedra
  - Matjaž Verbič: ZANOVOMESTO.SI
139. Igor Vidmar: Beden kraj z najlepšim razgledom; Dolenjski list, 28. 3. 2013, str. 21
140. Mitja Simič: Golob vodil delavnico v Avstriji; Dolenjski list, 3. 5. 2013, str. 31
141. Igor Vidmar: V Evropo da, na volitve pa morda; Dolenjski list, 16. 5. 2013, str. 4
142. IZZIV, 15. 5. 2013
- Tomaž Golob: Kaj pričakujemo od društva z novim vodstvom
  - Joža Miklič: Praznovanje rojstva starega mesta
  - Verbič – Moškon: Polovica novih v upravnem odboru
  - Joža Miklič: Kaj smo delali v minulem letu
  - Anton Škerlj: Na kaj nas je opomnil programski zbor
  - Tomaž Golob: Bliža se asfaltna cesta ... (Tretja razvojna os)
  - Staša Vovk: Kako bomo počastili 650. rojstni dan
  - Mitja Simič: Lokalni viri za blaginjo in razvoj
143. Društvo ima novega predsednika; Novi medij, maj 2013, str. 10
144. IZZIV, 15. 9. 2013
- Zdenko Picelj: Včasih na Kranjskem prvo za Ljubljano
  - Staša Vovk: Kaj meščan pričakuje od oblasti
  - Fotografije članov upravnega in nadzornega odbora Društva Novo mesto
  - Tomaž Golob: Arheološko izkopavanje na Florjanovem trgu
  - Mitja Bukovec: Usposabljanje za COHEIRS
  - Slobodan Novakovič: Uresničitvi velikega projekta naproti (Nova čistilna naprava)
  - Anton Škerlj: Iskreno ob 20-letnici
145. B. M. (Bukovec Mitja): V Marghiti tudi o naših gasilcih; Dolenjski list, 14. 11. 2013, str 13
146. Anton Škerlj: Še enkrat o Narodnem domu in Kandiji; Dolenjski list, 14. 11. 2013, str. 33
147. Alojzij Muhič: Še enkrat o Narodnem domu in Kandiji (Popravki in odgovori); Dolenjski list, 21. 11. 2013, str. 33
148. IZZIV, 15. 12. 2013
- Tomaž Golob: Prihodnje leto grafična podoba in film o Novem mestu
  - Mojca Novak: Staro mestno jedro ostaja staro
  - Tomaž Golob: Tri delavnice za zdravje, okolje in razvoj
  - Igor Vidmar: Visoki priznanji našima članoma (Borutu in Ivici Križ)
  - Slobodan Novakovič: Uresničitvi velikega projekta naproti
  - Joža Miklič: Vsestransko urediti središče
  - Eva Simič: Društvena kronika 2013
  - Pisma bralcev
149. Mateja Jaklič: Tretja razvojna os prinaša v Novo mesto več onesnaženja; Sobotna priloga Dela, 21. 12. 2013, str. 31

Sponsor

